

Kronika Związkowa PZKO

Polski Związek Kulturalno-Oświatowy

R O K : 1 9 7 2

=====

I Sytuacja społeczno-polityczna

W 1972 r. trwa proces konsolidacji społeczeństwa po wydarzeniach lat 1968/69, a w procesie tym utrwala się kierownicza rola KPC. Poszerzone Plenum KC KPC w dniach 17 i 18 lutego, obok zagadnień rozwoju gospodarczego rozpatruje przede wszystkim zadania partii na odcinku pracy kadrowej wśród inteligencji. Omawiano kontynuowanie walki z pravicowym oportunizmem w szeregach inteligencji w ogóle oraz sposoby aktywizacji inteligencji techniczno-gospodarczej.

Październikowe Plenum KC KPC /26. i 27./ poświęcone było zagadnieniom pracy ideologicznej i zadania wytyczone na tym plenum znalazły swoje odbicie w pracy naszego związku.

Pozostałe dwie partie polityczne /ČSS - Czeska Partia Socjalistyczna oraz ČSL - Czeska Partia Ludowa/ podsumowały wyniki pierwszego etapu konsolidacji. Partia socjalistyczna przeprowadziła to podsumowanie na ogólnokrajowej konferencji w styczniu, zaś ludowcy na swoim zjeździe w czerwcu. Uchwały obydwu tych spotkań obok potępienia rewizjonistycznych tendencji w szeregach własnych partii wyrażają całkowite poparcie dla uchwał XIV Zjazdu KPC z maja 1971 r.

Pod znakiem tych uchwał przebiegał też VIII Zjazd Jednolitych Spółdzielni Rolnych w dniach 26 - 28 maja oraz VIII Zjazd Rewolucyjnego Ruchu Zawodowego /ROH/ w dniach 12 - 15 czerwca. Na zjeździe JSR premier Lubomír Štrougal stwierdził, że nasze rolnictwo pokrywa wprawdzie 85% zapotrzebowania krajowego, ale tym nie można się zadowolić. Sekretarz generalny KPC dr Gustaw Husák w swoim wystąpieniu podkreślił konieczność stałego podnoszenia świadomości politycznej członków spółdzielni oraz przyspieszenia procesu likwidacji różnic między miastem i wsią.

W zjeździe Rewolucyjnych Związków Zawodowych /ROH/ brało udział ponad 1 600 delegatów oraz 83 delegacje zagraniczne. Uchwalił nowy jednolity statut, wytyczył zadania na najbliższą przyszłość i wybrał władze związkowe /ÚRO/ z Karolem Hoffmanem na czele. W gospodarce narodowej 1972 rok był dalszym pomyślnym krokiem w rosnącym z roku na rok rozwoju. Dochód narodowy wzrósł o 5,7%, produkcja przemysłowa o 6,4%, rolnicza o 3,6%, obroty handlu zagranicznego o 8%, nakłady inwestycyjne o 5%. Tu największe kwoty przeznaczono na rozwój bazy paliwowo-energetycznej / nowe kopalnie węgla kamiennego i brunatnego, koksownie, fabryki nawozów sztucznych/, przemysłu materiałów budowlanych, budownictwo mieszkaniowe / 100 tysięcy nowych mieszkań /, rozwój przemysłu

rolno-spożywczego i rolnictwa. Dla zachęcenia hodowców bydła do podnoszenia wydajności podniesiono od 1/VII ceny skupu mleka.

Dowodem zacieśniającej się współpracy międzynarodowej na polu ekonomicznym jest kontynuowanie polityki angażowania zagranicznych przedsiębiorstw budowlanych, głównie z PRL, Jugosławii, Węgier, Szwecji i Rumunii. Nasze przedsiębiorstwa przeprowadziły wspólnie z krajami RWPG około 240 przedsięwzięć specjalistycznych i kooperacyjnych. Z niektórymi członkami RWPG uzgadniano plany na lata 1976 - 1980.

Rozwijał się handel i współpraca z niektórymi krajami zachodnimi, szczególnie z Austrią, RFN i Szwecją. Kontynuowano negocjacje z RFN, ale nie doszło do ostatecznego porozumienia. Podczas piątej rundy rokowań w Pradze /29 i 30 czerwca/ nie uzgodniono porozumienia z powodu rozbieżności stanowisk w sprawie układu monachijskiego / patrz str.8 zapisu za 1971 r./

Wę wzajemnych stosunkach z PRL doszło do kilku ważnych spotkań. W dniach 22-26 maja gościła u nas delegacja Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu z przewodniczącym Januszem Groszkowskim na czele. 2 sierpnia pierwszy sekretarz PZPR Edward Gierek spotkał się na Krymie z generalnym sekretarzem KPC dr. Gustawem Husakiem. Minister obrony narodowej CSRS Martin Dzur gościł w Polsce od 16-20 października, zaś od 4 do 6 grudnia Prezydium Sejmu PRL i jego marszałek Stanisław Gucwa przyjmowali delegację Zgromadzenia Narodowego CSRS z Alojzym Jindrą na czele. Przewodniczący Komisji Planowania Mieczysław Jagielski i Václav Hůla na spotkaniach w Pradze /17 i 18 maja / oraz w Warszawie / 5 i 6 czerwca / omawiali koordynację planów gospodarczych oraz rozwoju współpracy. Wartość eksportu CSRS do PRL wzrosła o 19% do 1 696 000 000 zł, a importu z PRL do CSRS o 22% do 1 338 000 000 zł.

W PRL 1972 r. był pierwszym rokiem realizacji uchwał V Zjazdu PZPR z grudnia poprzedniego roku. Dnia 19 marca odbyły się tam wybory do Sejmu. Wzięło w nich udział 21 884 481 wyborców, co stanowi 97,94% uprawnionych do głosowania. Nowy Sejm 27 kwietnia uchwalił Kartę Praw i Obowiązków Nauczyciela, a 29 listopada ustawę o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych. Przeprowadził też zmiany w składzie Rządu i Rady Państwa. Przewodniczącym Rady Ministrów został Piotr Jaroszewicz a przewodniczącym Rady Państwa Henryk Jabłoński. Dotychczasowy przewodniczący Rady Państwa Józef Cyrankiewicz objął przewodnictwo Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju.

2. Działalność ZG i jego organów

Plenum i Prezydium ZG pracowały w składzie wybranym na XI Zjeździe związku w 1971 r. Plenum odbyło pięć zwyczajnych oraz dwa zebrania uroczyste, poszerzone; Prezydium zebrało

się dziewiętnaście razy.

I zebranie Plenum /8 lutego/ omawiało stan przygotowań do obchodów 25-lecia PZKO oraz plan miesięcznika związkowego ZWROT, o czym będzie mowa w samodzielnych rozdziałach zapisu. Tow. E. Suchanek poinformował członków Plenum o pracy komisji przygotowującej ocenę działalności Związku. Plenum zaakceptowało teksty rezolucji protestacyjnych do ambasady USA w Pradze przeciw więzieniu Angeli Davis, bojowniczkii o prawa obywatelskie dla Murzynów w Ameryce, oraz przeciw wzmożonemu bombardowaniu w Wietnamie. Przyjęto też wniosek Komisji Organizacyjno-Związkowej o opiekunach z szeregów Plenum ZG nad niektórymi Kołami oraz nad Komitetami Miejskimi. Do następnego zebrania odłożono rezygnację dr. Daniela Kadłubca z funkcji przewodniczącego Sekcji Folklorystycznej ZG.

4.4. - drugie Plenum. Obecnych 34 członków /tzn. 66,6%/, usprawiedliwionych 13. Program obejmował cztery punkty, a centralnym punktem było omówienie problematyki młodzieży w PZKO. Głos w dyskusji na ten temat zabrało 15 członków Plenum. Poza tym omawiano przygotowania do Festiwalu 25-lecia PZKO. W ostatnim punkcie programu - sprawy organizacyjne - Plenum wysłuchało sprawozdań siedmiu swoich członków-opiekunów kół z odwiedzin w dziesięciu kołach, po czym podjęło 9-punktową uchwałę.

6.6. odbyło się trzecie zebranie Plenum, w którym wzięło udział 33 członków i 9 pracowników etatowych. Głównym punktem programu był Festiwal XXV-lecia - omawiano program obydwu dni festiwalowych. W sprawach organizacyjnych omawiano wyjazd chórów /orłowskie Hasło, stonawska Halka i czesko-cieszyńska Harfa/ do Poznania w dniach 21.-24.6., zaakceptowano dotacje na budowę świetlic dla dalszych 4 kół, omówiono program odprawy przewodniczących dnia 13.6. oraz ustalono termin ogólnozwiązkowej konferencji w Trzyńcu na dzień 28 października.

13.6. odprawa przewodniczących kół z udziałem 76 obecnych. Omawiano Festiwal XXV-lecia i udział w uroczystościach majowych.

24.6. - uroczyste zebranie poszerzonego Plenum w Karwinie. Udział wzięło oprócz 50 członków Plenum i 75 przewodniczących kół 91 oficjalnych gości z PRL i naszej republiki. Zebranie stanowiło inaugurację Festiwalu XXV-lecia PZKO, a jego najbardziej uroczystym punktem było przekazanie przez ministra finansów CSRS Leopolda Léra przedstawicielom Związku ORDERU PRACY przyznanego nam przez prezydenta republiki w uznaniu zasług PZKO na polu krzewienia kultury socjalistycznej. Obraz 25-letniej działalności związku przedstawił przewodniczący ZG, tow. Eugeniusz Suchanek.

17.4. - czwarte zebranie Plenum w obecności 64 uczestników /członkowie Plenum, Komisji Rewizyjnej oraz pracownicy ZG/. Bardzo obszerny program /10 punktów/ obejmował najważniejsze aktualnie problemy: zmiany w regulaminie wewnątrzorga-

nizacyjnym /utworzenie dwóch aktywów powiatowych z członków Plenum ZG/, regulamin Komitetów Miejskich, ocena ZWROTU, przygotowanie zebrania Plenum na zakończenie roku, przygotowanie walnych zebrań kół i inne.

28.10. uroczyste zebranie poszerzonego Plenum na zakończenie roku jubileuszowego. Zebranie odbyło się w Domu Kultury HT w Trzyncu, a wzięło w nim udział 45 członków Plenum, 65 przewodniczących kół, 26 gości, aktywiści kół, którym przyznano złotą odznakę Za zasługi, przedstawiciele prasy, radia i telewizji. Obecni wysłuchali referatu sekretarza ZG H. Szmei na temat realizacji uchwały XI Zjazdu PZKO oraz wyników współzawodnictwa o tytuł Wzorowe Koło XXV-lecia PZKO. Przewodniczący i sekretarz wręczyli następnie medale XXV-lecia 24 działaczom pozazwiązkowym i organizacjom oraz instytucjom publicznym, a złote odznaki Za zasługi 68 aktywistom kół /z tego 7 in memoriam/ i 7 najaktywniejszym zespołom. W toku zebrania zabrali głos oficjalni goście: J. Brovják, pierwszy sekretarz PK KPC w Karwinie, inż. Wład. Herman, konsul generalny PRL w Ostrawie, P. Prokeš za KP KPC we Frýdku-Místku, sekretarz ZG KSUT'u Danko oraz przedstawiciel CSE-MADOK'u. Zebranie zakończyło się odgłosowaniem rezolucji i odegraniem Międzynarodówki. Uczestnicy wzięli po jego zakończeniu gremialny udział w koncercie zespołów Hutník i Olza.

5.12. odbyło się piąte zwyczajne zebranie Plenum w obecności 35 jego członków. Omawiano plan pracy na 1973 r. oraz sprawy związane z kampanią walnych zebrań w Kołach.

Prezydium ZG zbierało się między zebraniem Plenum dla omawiania aktualnych problemów i przygotowania materiałów oraz wniosków na zebrania Plenum. W ciągu roku odbyło się 19 zebrań Prezydium.

4.1. - pierwsze zebranie Prezydium z udziałem 10 członków /90,9%/. Program obejmował 7 punktów, przy czym wybór weryfikatorów, kontrola realizacji uchwał oraz sprawy organizacyjne są punktami stałymi omawianymi na każdym zebraniu. Na pierwszym zebraniu omawiano nowy statut PZKO, przygotowania do obchodów 25-lecia Związku, sprawę odznaczeń i stan opracowania dyskusji zjazdowej. W punkcie sprawy organizacyjne omawiano tezy referatu na zebrania sprawozdawcze kół, obsadę tych zebrań przez przedstawicieli ZG, ważniejsze listy oraz program pobytu delegacji ze Szczecińskiego Towarzystwa Kultury w dniach od 5.-8.1.

18.1. - drugie zebranie, w którym oprócz 10 członków Prezydium wzięło udział 13 aktywistów z kół. Główne punkty programu: Ocena ZWROTU, sprawozdanie z pracy SLA, plany pracy komisji związkowych oraz stan przygotowań do obchodów 25-lecia. Ze spraw organizacyjnych omawiano m.in. list mgr. S. Zahradnika w sprawie zlikwidowania w ub.r. Komisji Historycznej, plan obchodów związkowych 25. rocznicy podpisania Umowy o Współpracy i Przyjaźni pomiędzy PRL i CSRS.

1.2. - trzecie zebranie z udziałem 7 członków, 3 pracowników etatowych i 1 członka Komisji Rewizyjnej; 4 członków i przewodniczący Komisji Rewizyjnej swoją nieobecność usprawiedliwiło. Omawiano realizację budżetu za 1971 r., stan przygotowań 25-lecia, program najbliższego zebrania Plenum oraz Monografię 25-lecia. W związku z monografią red. ZWROTU, Tad. Chrzęszcz stwierdza, że "sprawa ta ciągle stoi w miejscu, ponieważ nie ma podstawowego materiału".

15.2. - czwarte zebranie w obecności tylko 5 członków, kierowników obydwu wydziałów i przewodniczącego Komisji Rewizyjnej. Omówiono wyjazd chórów do Poznania na Festiwal Chórów Polonijnych w dniach 23-25 czerwca, Przegląd Zespołów Tanecznych w Trzyńcu w ramach związkowego MDK, przygotowania Festiwalu Piosenki Polskiej dnia 11.3. w Karwinie oraz przyjęto do wiadomości informację kierownika WKO, K. Krzystka o imprezach przygotowywanych przez ten wydział. Uchwał nie podjęto z powodu nie wystarczającej obecności członków organu.

29.2. - piąte zebranie w obecności 10 członków, 2 kierowników wydziałów i 3 pracowników. Na programie były sprawozdania z zebrania sprawozdawczych w kołach, sprawozdanie z działalności Związku w 1971 r. Prezydium stwierdziło, że w sprawozdaniu za 1971 r. "występują niedociągnięcia, brak analizy wpływu ZG na działalność terenową oraz że przy opracowaniu tego sprawozdania brakło udziału aktywu społecznego". Prezydium nie zaakceptowało umowy kolektywnej między Radą Zakładową a ZG, polecając przeprowadzenie w niej zmian wg dyskusji i poprawek oraz ponowne przedłożenie na następne zebranie Prezydium. Prezydium wyraziło zgodę, aby na zaproszenie Szczecińskiego Towarzystwa Kulturalnego wyjechał do Szczecina sekr. Szmeja z rodziną. Prezydium wydelegowało na: aktyw kobiet z okazji MDK w Trzyńcu /10.3 / przew. tow. Eug. Suchanka, na Festiwal Piosenki w Karwinie /11.3./ tow. Stan. Kondziołkę, na zakończenie konkursu recytacji w Czeskim Cieszynie /8.3./ tow. G. Sajdoka.

25.4. - szóste zebranie. Obecnych 7 członków, przew. Kom. Rew. oraz kierownik WOG. Omawiano kontrolę realizacji uchwały XI Zjazdu PZKO oraz stan przygotowań do obchodów 25-lecia. Prezydium zaakceptowało skład kierownictwa Ogniska Techników: inż. Chodura, Zielina, Guńska, Zahraj i Recmanik.

16.5. - siódme zebranie. Obecnych 8 członków i kierownicy obydwu wydziałów. Omawiano przygotowanie zebrania plenarnego /6.6./, stan przygotowań do Festiwalu 25-lecia oraz sprawy organizacyjne /mówca na Święto Gorolskie - dr J. Macura, program pobytu delegacji WK FJN z Opola/.

20.6. - ósme zebranie w obecności 9 członków, przew. Kom. Rewizyjnej i obydwu kierowników wydziałów. Omawiano stan przygotowań do festiwalu jubileuszowego oraz sprawy organizacyjne /prośba red. ZWROTU Kaz. Kaszpera o zwolnienie z dniem

1.10., gościnny występ kier. BAJKI B. Liberdy w Teatrze Lalek w Opolu i in./.

4.7. - dziewiąte zebranie, obecnych 6 członków oraz obydwaj kierownicy wydziałów. Omówiono plan dramaturgiczny zespołu BAJKA, plan pracy ZG na drugie półrocze b.r. oraz przeprowadzono wstępną ocenę Festiwalu 25-lecia. Uchwała obejmuje 9 punktów.

25.7. - dziesiąte zebranie w obecności 8 członków oraz przew. Kom. Rew. i kierownika WOK. Omawiano sprawozdanie z przygotowań do Święta Góralskiego /obecni przedstawiciele jabłonkowskiego Koła A. Kluz i Wł. Niedoba/, projekt nowej struktury organizacyjnej /2 zarządy powiatowe i komitety miejskie/, przygotowanie konferencji związkowej. W punkcie "sprawy organizacyjne" tow. Heczkowa podała ostateczne rozliczenie z Festiwalu 25-lecia. Uchwała zawiera 3 punkty.

8.8. - jedenaste zebranie Prezydium odbyło się w obecności 10 członków przy 2 usprawiedliwionych. Program obejmował omówienie planu pracy oraz budżetu na 1973 r., realizację planu finansowego za I półrocze b.r., kontrolę realizacji programu wyborczego. Oprócz tego Prezydium zaakceptowało wydanie jednodniówki z okazji 25. rocznicy powstania zespołu BAJKA /2.3.1973/ i powierzyło dr J. Macurze przewodnictwo delegacji ZG na Święcie Gorolskim /27.8./.

29.8. - w dwunastym zebraniu wzięło udział 9 członków, przewodniczący Kom. Rew. oraz kierownik WOG. Omawiano plan akcji związkowych /obchody 55-lecia WSRP, 50-lecia powstania ZSRR, MOKiP/. Prezydium uchwaliło wręczenie tow. Ludwikowi Cienziale /"Maciejowi"/ skromnego upominku z okazji jego 500. występu, zwolnienie tow. Janiny Matloch z udziału w posiedzeniach Plenum ZG na okres 5 miesięcy w związku z jej studiami. W tym zebraniu wzięli udział w charakterze gości przedstawiciele ostrawskiego Konsulatu Generalnego PRL: konsul generalny inż. Wład. Herman oraz konsulowie Edw. Dziechciarek i Zdzisław Kiwacz. Odchodzącemu do Warszawy konsulowi Edw. Dziechciarkowi wręczono przy pożegnaniu medal 25-lecia PZKO i powitano jego następcę, tow. Zdzisława Kiwacza. Prezentacji nowego konsula dokonał konsul generalny PRL tow. Władysław Herman.

12.9. - trzynaste zebranie było całodienne /od 8 do 18 godz./, a poświęcone było omówieniu odznaczeń związkowych oraz przygotowaniu konferencji związkowej w dniu 28.10.

26.9. - czternaste zebranie z udziałem 8 członków, przew. Kom. Rew. oraz 2 kierowników obydwu Wydziałów. 2 punkty programu: Odznaczenia - Sprawy organizacyjne; uchwała - 9 punktów.

3.10. - piętnaste zebranie w obecności 6 członków oraz kierownika WOK. W programie: uroczyste zebranie Plenum z udziałem

łem przewodniczących Kół, aktywistów i gości; współzawodnictwo i walne zebrania Kół oraz sprawy organizacyjne /pkt stały/. Wyznaczono czteroosobową delegację na jubileusz 20-lecia GAZETKI PIONIERA /6.10./ oraz na uroczystości jubileuszowe sześciu Kół. Przyznano odznaczenie dla zespołu GÓRNIK.

24.10. odbyło się szesnaste posiedzenie poświęcone głównie kontroli przygotowań do uroczystego zebrania poszerzonego Plenum oraz delegowaniu przedstawicieli na uroczystości jubileuszowe dwunastu Kół. Na posiedzeniu było obecnych 9 członków, przewodniczący Kom. Rew. oraz kierownicy obydwu wydziałów.

14.11. W siedemnastym posiedzeniu Prezydium wzięło udział 10 członków i kierownicy obydwu wydziałów sekretariatu. Omawiano projekt reorganizacji Związku: powołanie do życia aktywów powiatowych, jako "organów pomocniczych i koordynacyjnych bez uprawnień przedstawicielskich". Do projektu wniesiono pewne poprawki, nie podejmując ostatecznej decyzji o utworzeniu aktywów. Uzgodniono, że pierwsze spotkanie aktywów powiatowych odbędzie się po grudniowym zebraniu Plenum /dnia 5.12./ w Klubie PZKO. Oceniając uroczyste zebranie Plenum dnia 28.10. w Trzyniecu stwierdzono dwa mankamenty: wysoki odsetek nieobecnych przewodniczących Kół z powiatu frydecko-misteckiego i brak młodzieży wśród uczestników zebrania. Ogólnie oceniono zebranie pozytywnie. Przedyskutowano i zaakceptowano plan programowo-tematyczny ZWROTU na I półrocze 1973 r., postanawiając poszerzenie Rady Redakcyjnej o tow. K. Kaszpera, dra Daniela Kadłubca, J. Prąbule, mgr. B. Rygla i mgr. E. Sztabłę. Upoważniono tow. E. Suchankę do zwołania na 29.11. szerokiego aktywu współpracowników ZWROTU z ostatnich pięciu lat. W sprawach organizacyjnych tow. F. Szopa poinformował obecnych o proponowanych przez Komisję Szkolną odznaczeniach dla uczniów. Tow. A. Mainka omówił program Sympozjum Kopernikowskiego przygotowanego na 2.12. od godz. 8 do 19.

S e k r e t a r i a t ZG tworzyli ci sami towarzysze co w poprzednim roku z tym, że po przejściu tow. T. Chrzęszcza do redakcji GŁOSU LUDU wszedł na jego miejsce tow. E. Suchanek. W składzie pracowników sekretariatu nie doszło w ciągu roku do zasadniczych zmian. Pracownicy są zrzeszeni w organizacji zawodowej /ROH/ - Český svaz pracovníků umění, kultury a společenských organizací - Závodní výbor HV PZKO Český Těšín, Leninova 28. Radę Zakładową tworzyli w tym roku: mgr E. Sztabla, K. Kaszper, M. Kaleta, W. Szlaur, M. Urbaś, M. Kolber i E. Mrózek, zaś do Kom. Rew. należeli: Olga Possinger, Urszula Hudeczek i Wilhelm Przeczek. Rada Zakładowa zbierała się raz w miesiącu, a co kwartał odbywały się zebrania członkowskie organizacji zawodowej. Z ważniejszych spraw omawianych na tych zebraniach wypada zanotować sprawę zaszeregowania tow. Alojzego Manki, który pomimo urgensów i wezwań nie przedłożył koniecznych dokumentów kwa-

lifikacyjnych. Organizacja miała swoich przedstawicieli w Powiatowym Komitecie Związku /OV OS - Jadwiga Gałuszka, Alojzy Mańka, Helena Śliwka/, w Powiatowej Radzie Związków Zawodowych /OOR/- mgr Emil Sztabla/ i w Okręgowym Komitecie Związku Zawodowego /KV OS - Wanda Serwatka i Halina Kowalczyk/. Członkowie KPC pracujący w sekretariacie mieli własną organizację partyjną, na czele której stał zarząd w składzie: inż. Antoni Sochor /red. GAZETKI PIONIERA/, Eugeniusz Suchanek oraz Emil Mrózek. Członek organizacji, sekretarz ZG tow. Henryk Szmeja absolwował 3-miesięczne szkolenie w Okręgowej Szkole Politycznej w Ostrawie.

Budżet Związku za 1972 r. zamknął się kwotą 2 934 710,35 Kčs po stronie dochodów i 2 901 488,92 Kčs po stronie wydatków. Plan przewidywał po jednej i drugiej stronie kwotę 2 850 400 Kčs. Największe pozycje dochodowe stanowią: dotacja KC FN - 2 143 000,- Kčs oraz wkładki członkowskie - 222 232,- Kčs /plan przewidywał 227 200,- Kčs/. Po stronie rozchodów największe pozycje tworzą: wydatki organizacyjno-gospodarcze - 884 045,- Kčs, Teatrzyk Lalek BAJKA - 258 203,- Kčs /dochód - 45 500,- Kčs/, ZWROT - 335 560,- Kčs /dochód - 88 874,- Kčs/, Festiwal 25-lecia - 184 505,- Kčs /dochód 166 110,- Kčs - plan przewidywał tylko 97 000,- Kčs/. Poważną pozycję rozchodową tworzą wydatki zespołów ZG, które przedstawiają się następująco: ChNP - 34 605,- Kčs /o 4000,- Kčs mniej niż zaplanowano/, OLZA - 89 500,- Kčs /o 6 000,- Kčs mniej/, GÓRNIK - 79 755,- Kčs /plan przekroczone o przeszło 19 000,- / i Chór HASŁO Orłowa - 32 470,- Kčs /o 8 000,- Kčs więcej niż przewidywał plan/. U obydwu chórów gros wydatków stanowi drogowe chórzystów, którzy co tydzień zjeżdżają się na próby z odległych nieraz gmin /szczególnie ChNP/, u zespołów OLZA GÓRNIK oprócz drogowego poważne kwoty pochłaniają honoraria członków orkiestry oraz sporządzenie kostiumów dla członków zespołów. Na działalność komisji i sekcji ZG zaplanowano 265 300,- Kčs, a pozycję tę przekroczone o 18 000,- Kčs / największe przekroczenia u Zrzeszenia Śpiewaczego, Komisji Tanecznej oraz Oświatowej/. Nie zrealizowały zaplanowanych wydatków: Komisja Życia Towarzyskiego, Sekcja Folklorystyczna i Sekcja Akademicka. Różnice między planem a realizacją wydatków są u pozostałych komisji i sekcji minimalne.

K O M I S J E I S E K C J E Z G

Komisje i sekcje pracowały zasadniczo w składzie ustalonym w poprzednim roku i to, co napisano o ich pracy w 1971 r. nie traci aktualności ani w roku bieżącym. Pracownicy sekretariatu /przy mniejszym lub większym udziale członków poszczególnych komisji/ opracowali roczne plany ich działania. Plany te były przedmiotem obrad Prezydium na drugim jego posiedzeniu dnia 18 stycznia. Prezydium je zatwierdziło, polecając Wydziałom sekretariatu ich uzupełnienie konkretnymi nazwiskami w rubrykach "odpowiedzialność" i "nadzór".

Odnotowujemy najważniejsze dane z planów poszczególnych komisji i sekcji, zachowując kolejność zapisu kronikarskiego z 1971 r. Dane o realizacji tych planów znajdują się w dalszych rozdziałach niniejszego zapisu. Tu stwierdzmy jedynie, że plany na pewno przyczyniły się /lub mogły się przyczynić/ do usprawnienia i ułatwienia pracy aparatu i organów związkowych, a tym samym i związku jako całości, jeśli systematycznie i konkretnie kontrolowano ich realizację.

Komisja Teatralna i Żywego Słowa zaplanowała 17 zadań, kładąc główny nacisk na podnoszenie poziomu zespołów przez organizowanie konkursów dla zespołów oraz kursów i szkoleń dla ich kierowników. KTZS dostarcza zespołom odpowiednie materiały repertuarowe, wypożycza sztuki z biblioteki związkowej, radzi przy doborze materiałów repertuarowych. Starała się utrzymać stały kontakt z kierownictwem i aktorami Sceny Polskiej TD dla uzgadniania pozycji repertuarowych i fachowej pomocy zespołom terenowym. Jako stałe zadanie figurują w planie: stabilizacja kadr reżyser- skich, opracowanie widowisk tematycznych, utrzymywanie sta- łego kontaktu z organami Związku Teatrów Amatorskich w Kato- wicach i Cieszynie. W rubryce odpowiedzialność /za realizac- ję zaplanowanych zadań/ absolutnie brak nazwisk - zamiast nich KTZS albo jej sekcje /szkolna, publicystyczno-propagandowa/.

Komisja Oświatowa zaplanowała 6 zebrań /współ- nie z sekcją historyczną/, 3 odprawy prelegentów z konsulto- waniem prelekcji i omawianiem środków audiowizualnych, wys- tawkę objazdową na temat 25-lecia PZKO, opracowanie cyklu referatów na tematy związane z 25-leciem naszego związku, stosunków czechosłowacko-radzieckich i czechosłowacko-pol- skich oraz życia Polaków w Czechosłowacji, utworzenie klu- bu miłośników filmu, organizowanie Klubów Propozycji w Ko- łach przez zaoferowanie 8 tematów /po dwa na tematy PZKO, PRL, podróżnicze i polityczne/, zorganizowanie centralnej akade- mii z okazji 25. rocznicy podpisania Umowy o Wzajemnej Pomocy i Przyjaźni Czechosłowacko-Polskiej, miesięczne spotkania Ogniska Techników, przygotowanie prelekcji i spotkań autor- skich na MOKiP oraz MPCR, wydanie 2 biuletynów /na temat 50-lecia KPC i historii szkolnictwa na Śląsku Cieszyńskim/ - - ogółem 12 zadań, których realizacja napotykała na poważne trudności z powodu szczupłej ilości chętnych i kwalifikowa- nych realizatorów zamierzeń. W niejednym wypadku twórca pla- nu tow. Alojzy Mańka był osamotniony.

Plan Komisji Życia Towarzyskiego obejmuje 10 zadań: 6 zebrań KZT; podział zadań między człon- ków komisji; organizowanie seminariów i odpraw szkolenio- wych dla kierowników klubów i świetlic oraz grup SZM - 4 ra- zy w roku; zapewnienie materiałów metodyczno-repertuarowych dla Kół; uzupełnianie biblioteki ZG, sporządzenie spisu tych materiałów i wysłanie go do Kół; co najmniej 4 wieczory to-

warzyskie dla młodzieży w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie; zorganizowanie dwu turniejów wiedzy o PZKO i jego historii dla młodzieży szkolnej i dla Kół; konkurs gablotek na 25-lecie PZKO; rozgrywki szachowe i ping-pongowe o Puchar 25-lecia; impreza młodzieżowa w Bystrzycy z okazji rocznicy ogłoszenia Manifestu Lipcowego PKWN oraz zacieśnienie współpracy między młodzieżą PZKO-wską a OP, SZM oraz SRPS.

Dziewięć zadań Komisji Czytelniczo-Bibliotekarskiej obejmuje: 4 zebrania Komisji; 2 odprawy bibliotekarzy przy współpracy w Powiatową Bibliotekę Ludową w Karwinie; 2 spotkania nauczycieli języka polskiego z bibliotekarzami dla omówienia Młodzieżowego Konkursu Czytelniczego; zorganizowanie tego konkursu; zorganizowanie kiermaszu książek w MOKiP, pogadanek czytelniczych, przygotowanie dla Kół materiałów na temat "Z książką na wesoło"; zorganizowanie corocznej wystawy książki polskiej ze współudziałem Ars Polony i p.n. Kniha z Ołomuńca; uzupełnianie biblioteki związkowej, która z końcem roku liczyła 5 547 tomów /w tym 1 791 pozycji dla zespołów teatralnych - sztuk, monologów i materiałów satyrycznych oraz prac z zakresu teorii i praktyki teatru/; opracowanie kalendarzyka rocznic 1973 r. oraz ogłoszenie książek roku dla kółek czytelniczych. Dzięki ścisłej współpracy z Powiatową Biblioteką Ludową w Karwinie i wieloletniej tradycji wytyczone zadania zostały zrealizowane, ale zbyt śmiało byłoby twierdzenie, że działalność tej komisji wywiera jakiś decydujący wpływ na upowszechnienia czytelnictwa wśród ogółu członków.

Sekcja Folklorystyczna zaplanowała 8 zebrań własnych, wyjazdy do terenu celem zabezpieczenia i zbierania materiałów dokumentacyjnych dotyczących naszej kultury ludowej. Zaplanowała dalej seminarium członków sekcji dla wymiany doświadczeń i pogłębienia wiadomości teoretycznych, wydanie Biuletynu Ludoznawczego oraz zorganizowanie wycieczki do któregoś z muzeów etnograficznych, udział członków w konkursach folklorystycznych w kraju i za granicą, seminarium połączone z wystawą i występem zespołów regionalnych, wydanie drukiem II Zeszytu Ludoznawczego p.t. "Cieszyńskie leśnictwo ludowe", ogłoszenie konkursu na najlepszą izbę lub kącik regionalny, zorganizowanie spotkania gawędziarzy, wokalistów i instrumentalistów ludowych. Chociaż nie udało się zrealizować wszystkich zaplanowanych akcji, Sekcja Folklorystyczna należała do tych grup, które rozwijały celową i systematyczną pracę. Tworzy ją nieliczne grono zapaleńców /około 15 osób/, którzy starają się ocalić od zapomnienia maksimum naszej cieszyńskiej kultury ludowej.

Plan Zrzeszenia Śpiewaczego przedstawia się imponująco. Jest dziełem czołowych przedstawicieli związkowego i pozazwiązkowego ruchu muzyczno-śpiewaczego i obejmuje 19 zadań - za ich realizację odpowiedzialna jest instruktorka tego działu tow. Urszula Faja-Hudeczek, albo anonimowo ZŚ, SMR, KSK, RAP, co znaczy: Zrzeszenie Śpiewacze, Sekcja Muzyki Rozrywkowej, Rada Artystyczno-Programowa. Zadania obej-

muja całokształt amatorskiego ruchu śpiewaczego na naszym terenie nie wyłączając chórów szkolnych - przy Zrzeszeniu istnieje i pracuje komisja szkolna /podobnie jak przy KTZS/.

Komisja Taneczna zaplanowała 8 zebrań własnych oraz 5 odpraw, 8 seminariów i 6-dniowy kurs dla kierowników zespołów /związkowych i szkolnych/. Dalej KT planuje wyjazdy swoich członków na występy zespołów pozazwiązkowych, 3 wspólne występy zespołów /8.3. w DK w Trzynie - MDK, 25.6. na Festiwalu 25-lecia wspólny występ zespołów szkolnych i wybranych zespołów związkowych/. Planuje uzupełnianie płytoteki, biblioteki z tematyką taneczną, nagrań magnetofonowych oraz współpracę z kostiumerią dla zapewnienia zespołom odpowiednich kostiumów.

Komisja Ruchu Kobiet planuje: 7 zebrań własnych, 3 odprawy aktywistek terenowych /w styczniu, marcu i październiku/, konkurs literacki dla kobiet dla spopularyzowania wkładu kobiet do pracy Związku, co najmniej 20 lustracji w klubach, wydawanie informatora metodyczno-organizacyjnego dla KK oraz delegowanie prelegentek wg zapotrzebowania terenu.

Plan Sekcji Akademickiej JEDNOŚĆ należy do obszerniejszych, obejmuje bowiem 16 zadań. Zadania są konkretne i terminowane, co wynika z charakteru tej Sekcji skupiającej studentów wyższych uczelni w określonych ośrodkach.

Kolejny plan Kółka Nauczycieli Emerytów składa się z 7 zadań: oprócz zebrań zarządu KNE, 3 spotkań członków, 2 wycieczek /do Warszawy i na Słowację/ KNE planuje wydanie jednodniówki o Towarzystwie Nauczycieli Polskich oraz kontynuowanie kontaktów z KNE w Raciborzu w PRL.

Komisja Organizacyjno-Związkowa przedłożyła plan współpracy z Okręgowym i Powiatowymi Komitetami FN oraz z posłami do rad narodowych, kontaktów z Kołami oraz całokształtu pracy organizacyjnej w terenie. Spośród 17 zadań wyszczególnionych w tym planie na szczególną uwagę zasługują zadania związane z 25-leciem istnienia związku: werbunek nowych członków z celem osiągnięcia liczby 25 tysięcy, udział w przygotowaniach do Festiwalu, poszerzenie sieci Kół i zarejestrowanie nowego statutu.

Plan pracy Komisji Szkolnej i Pracy z Dziećmi szczegółowo i konkretnie wyznacza zadania na odcinku współpracy PZKO ze szkołami i SRPS, pomoc PZKO Organizacji Pionierskiej i SZM, kontakty ZG PZKO i Komisji Szkolnej z ZG i ZW ZNP oraz z Towarzystwem Łączności z Polonią Zagraniczną POLONIA. Plan postuluje odznaczenia związkowe dla zasłużonych działaczy na polu pracy wychowawczej, kontynuowanie i pogłębianie akcji prelekcji dla rodziców. Zaplanowano też dwa konkursy dla młodzieży szkolnej w związku z 25-leciem: w czasopiśmie JUTRZENKA i OGNIWO oraz konkurs rysunkowy.

Komisja Budowy Świetlic planuje pomoc fi-

nansową i w załatwianiu formalności dalszym Kołom, które za-
żądają takiej pomocy, po stwierdzeniu, że Koło potrzebuje lo-
kalu i potrafi lokal ten wybudować lub wyremontować /wymie-
niono Bukowiec i Kocobędz 2 jako przykłady/. Dalej komisja ta
planuje przeprowadzenie oszacowania wartości obiektów wybudo-
wanych w akcji budowy świetlic i uporządkowanie dokumentacji
akcji BŚ.

S e k c j a P r a w n a ma w planie udzielanie porad praw-
nych organom związkowym i Kołom, sfinalizowanie prac związa-
nych z rejestracją nowego statutu związkowego oraz wygłasza-
nie prelekcji z tematyką prawniczą w Kołach.

W ramach S e k c j i L i t e r a c k o - A r t y s t y c z-
n e j działają cztery pion: literacki, plastyczny, klub fo-
tografików i muzyczny, który jednak rozwija swą działalność
w ramach Zrzeszenia Śpiewaczego. P i o n l i t e r a c k i
wytyczył sobie sześć zadań: trzy dotyczą spotkań pionu, dwa
publikacji prac jego członków a jedno jest związane z jubile-
uszem Związku /almanach PZKO, okolicznościowy numer ZWROTU,
reportaże i sylwetki w prasie, współudział w opracowaniu sce-
nariusza Festiwalu Jubileuszowego/. W rubryce "odpowiedzial-
ność" figuruje 13 razy nazwisko W. Sikora.

P i o n p l a s t y c z n y planuje 8 zadań, z czego pierw-
sze związane jest z jubileuszem Związku /dekoracja na bal ju-
bileuszowy, koncepcja dekoracji na Festiwal Jubileuszowy/, a
pozostałe siedem zadań dotyczy działalności wewnętrznej pio-
nu. Odpowiedzialność za realizację zadań: w 18 wypadkach W.
Sikora, 4 - T. Berger, a tylko po jednym razie pojawiają się
nazwiska członków pionu nie zatrudnionych w aparacie ZG /S.
Kraus i B. Firla/.

Z ośmiu zaolanowanych zadań p i o n u /klubu/ f o t o g r a-
f i k ó w pierwsze dotyczy również obchodów 25-lecia PZKO.
W kolumnie "odpowiedzialność", podobnie jak w pionach pop-
rzednich, najczęściej pojawia się nazwisko W. Sikora - 15 razy.

Z e s p ó ł y Z G. ChNP, którego trzon stanowią nauczyciele
podgórskich szkół niżej organizowanych, planuje: udział w
trzech festiwalach /w Międzyzdrojach w PRL, Festiwal Chórów
Polonijnych w Koszalinie, Festiwal 25-lecia PZKO/, koncerty
całowieczorowe i wychowawcze oraz okolicznościowe wg zapo-
trzebowania, werbunek nowych członków oraz sporządzenie nowych
jednolitych ubrań dla wszystkich członków. Członkowie tego ze-
społu pośredniczą w organizowaniu koncertów w miejscach swej
pracy, co jest dla kierownictwa chóru wielkim ułatwieniem i
pomocą.

C h ó r m ę s k i H A S Ł O podobnie jak ChNP planuje koncerty
z tym, że jego baza członkowska ogranicza się do Orłowej i
najbliższej okolicy. Wskutek tego chór nie ma takich możli-
wości organizowania samodzielnych koncertów na terenie całego
Śląska.

ZPiT OLZA planuje na październik premierę nowego programu,
udział w II Festiwalu Polonijnych Zespołów Artystycznych w
Rzeszowie, w Festiwalu 25-lecia Związku, opracowanie jedno-
dniówki z okazji 20. rocznicy istnienia zespołu. Poza tym

planuje tylko 15 członków zespołu. Koło z tego zespołu

planuje zebrania kierownictwa, występy w plenerze oraz na balach. Kierownictwo tego zespołu wykazuje stale wielką sprężystość i energię w organizowaniu występów oraz pomysłowość w opracowywaniu programów. Poważną stratą dla zespołu była rezygnacja tow. Wandy Cejnar ze współpracy z nim. W tej sprawie kierownictwo zespołu wystosowało listy do ZG oraz kierownictwa Sceny Polskiej TD.

Drugi ZPiT, karwiński GÓRNIK, nie wykazuje takiej sprężystości i pomysłowości jak OLZA. W wyniku stagnacji, o której jest wzmianka w zapisie z poprzedniego roku /str. 29/ zespół nie przedłożył w terminie planu pracy i uczynił tak dodatkowo. Mimo trudności zespół kontynuował i w tym roku swoją działalność.

Beniaminek zespołów ZG - czesko-cieszyńska RYTMIKA odbywa systematycznie swoje próby - lekcje dwa razy w tygodniu w pięciu grupach wiekowych /przedszkolacy i uczniowie klas I, uczniowie klas II i III, IV i V, VI-VIII oraz uczniowie klas IX/. Lekcje odbywają się w Klubie ZG przy ul. Bożka we wtorki i czwartki między godz. 13,30 i 17,30, a rodzice uiszczają opłatę w wysokości 200,- Kcs rocznie. Zespół zaplanował premierę kolejnego, V programu, występy w ramach obchodów 25-lecia Związku, MDD, 4 występy dla młodzieży poza Cz. Cieszyńcem oraz lekcję pokazową dla rodziców młodocianych członków zespołu. Zawodowy Teatr Lalek BAJKA pod fachowym i ofiarnym kierownictwem Bronisława Liberdy i Wilhelma Przeczka planuje 4 premiery oraz 260 repryz widowisk: Konstantego Łukaszczywicza "Nowe przygody Misia Puchatka", Wandy Chotomskiej "Gdzie jest Piotrowski", Adama Wawrośa "Skarb" i W. Lifszycy "Wanka Wstańka", wystawę rysunków dziecięcych i konkurs rysunkowy z okazji rocznicy WSRP, gościnny występ Teatru Lalek z Opola.

WAŻNIEJSZE IMPREZY

I AKCJE ZWIĄZKOWE

Ważniejsze to znaczy takie, które swoim zasięgiem objęły więcej niż jedno Koło albo są w jakimś stopniu charakterystyczne, typowe. Przy ich wyliczaniu i omawianiu zachowam kolejność chronologiczną rezygnując z podziału na poszczególne działy pracy związkowej. Komentarz do poszczególnych pozycji zależny jest od ich wagi i źródeł, z których kronikarz korzysta. Źródłami tymi są przede wszystkim protokoły posiedzeń organów związkowych, sprawozdania i wykazy pracowników oraz poszczególnych komisji i sekcji ZG, jak również notatki prasowe, przede wszystkim we ZWROCIE i GŁOSIE LUDU, wyjątkowo w innych czasopismach. Chyba zbędne jest powtarzać, że wykaz nie jest zupełny tak ze względu na konieczność liczenia się z rozmiarami kroniki, jak i niemożliwość ujęcia wszystkich - chociażby tylko ważniejszych - wydarzeń na terenie dziewięćdziesięciu Kół, które nie zawsze mają swojego korespondenta prasowego.

W pierwszych dniach roku /dokładnie 8 stycznia/ odbyły się w Klubie PZKO /ul. Bożka/ eliminacje do tradycyjnego, bo IX Festiwalu Piosenki Polskiej /FPP/. Z licznych zgłoszonych "nawet z odległych krańców republiki" stało się do tych eliminacji tylko 13 piosenkarzy-amatorów. Każdy z nich zaśpiewał

przy akompaniamencie znanego na naszym PZKO-wskim terenie Stanisława Boguni dwie piosenki. Na tej podstawie jury /przewodniczący Drahoslav Volejníček z ostrawskiej rozgłośni Československého rozhlasu jako współorganizatora FPP, Marta Bury, Jindřich Neuwirth, Edward Kaim i Kazimierz Gattnar/ zakwalifikowało do finału ósemkę piosenkarzy: Zlatuše Hribíková, Jerzy Kaleta, Marie Lednáčková, Adelajda Pasz, Jadwiga Płachta, Edward Porwolik, Władysława Sikora i Emilie Vavrušová.

W tym samym dniu zawitała do ZG delegacja Szczecińskiego Towarzystwa Kultury oraz Wolińskiego Towarzystwa Regionalnego w osobach Ryszarda Lisowackiego, Henryka Kidawy i Kazimierza Kozłowskiego. Zapoznali się z pracą naszego związku od strony organizacyjno-kierowniczej w ZG i praktycznie, zwiedzając niektóre świetlice Kół i próby zespołów.

12 stycznia spotkała się Komisja Ruchu Kobiet pod przewodnictwem Heleny Zoń dla omówienia pracy kobiet w roku jubileuszowym Związku.

15 stycznia zjechali członkowie i sympatycy z całego terenu PZKO-wskiego do czesko-cieszyńskiego PIASTA, by wziąć udział w tradycyjnym Balu Reprezentacyjnym PZKO. Przy dźwiękach dwu orkiestr /Kopalni Radzionków z PRL i trzynieckiej orkiestry Zbigniewa Farnika/ i z udziałem zespołu tanecznego OLZA goście bawili się do wczesnych godzin rannych.

W miesiącu styczniu i lutym urządzają swoje bale prawie że wszystkie nasze Koła, chociaż naturalnie nie tak hucznie jak w siedzibie ZG. Warto tu zaznaczyć, że w większości Kół bal i festyn są najważniejszymi imprezami dochodowymi, dostarczającymi kołu funduszy na całoroczną działalność.

W styczniu też odbyło się pierwsze zebranie Komisji Oświatowej. W związku z tym pojawił się dnia 5.2. w GŁOSIE LUDU optymistyczny i mobilizujący artykuł A. Mańki p.t. 25 akcji na 25-lecie PZKO.

Na temat pierwszego w tym roku zebrania Plenum ZG /8.2./ pisze w GŁOSIE LUDU z dnia 15.2. korespondent szt, który podkreśla specjalnie te punkty programu, które dotyczą aktywizacji politycznej Kół i członków Związku /rocznica Lutego 1948 r., obrady Komitetu Państw Układu Warszawskiego w Pradze, rezolucja protestacyjna przeciwko więzieniu Angeli Davis w USA/.

W związku z przebiegającymi w tym roku od stycznia do marca zebraniem sprawozdawczymi pojawił się w GŁOSIE LUDU z dnia 15.2. artykuł przewodniczącego ZG E. Suchanka p.t. "Wiele zależy od nas samych". Autor nawiązując do uchwały XI Zjazdu wskazuje w tym artykule na konieczność gruntownego przemyślenia i zaplanowania pracy w każdym poszczególnym Kole zależnie od jego warunków i możliwości. Stwierdza, że praca nasza staje się coraz bardziej skomplikowana i trudna. Ponieważ jest to działanie społeczne wykonywane w czasie wolnym od pracy, musi być działaniem jakościowo jak najlepszym. Nie może to być działanie dla działania - stwierdza autor - ale musi być pracą jakościowo wysoko stojącą, o wybitnych, przemyślanych walorach wychowawczych.

Miesiąc marzec stoi w naszych Kołach pod znakiem trzech ogólnokrajowych akcji: Międzynarodowego Dnia Kobiet, rocznicy Cze-

chosołowacko-Polskiej Umowy o Przyjaźni i Współpracy z 10 marca 1947 r. oraz Dnia Nauczyciela /28 marca/. Z okazji MDK ZG z Komisją Ruchu Kobiet zorganizował ogólnozwiązkowe spotkanie kobiet w trzynieckim Domu Kultury. Dnia 10 marca zjechało się do Trzyna 600 aktywistek z całego terenu, aby wysłuchać przemówienia okolicznościowego przewodniczącego Związku i miłego programu w wykonaniu zespołów szkolnych oraz przedszkolnych. XXV rocznicy podpisania umowy poświęcone były dwie ogólnozwiązkowe imprezy: dnia 11 marca Festiwal Piosenki Polskiej /FPP/ w karwińskim Domu Kultury oraz wystawa opolskich plastyków zainstalowana w gmachu Teatru Cieszyńskiego w dniach od 11. do 28.2. O eliminacjach do tegorocznego FPP jest mowa na str. 13-14 i tam są wymienieni finaliści. Z wyłonionej ósemki wycofała się Władysława Sikora, a z pozostałych finalistów jury w składzie: Stanisław Jarecki z Katowic /przewodniczący/, Drahomír Volejníček z Ostrawy, Jindřich Neuwirth z ostrawskiego konserwatorium oraz Edward Kaím i Kazimierz Gattnar za ZG PZKO wyłoniło laureatów: 1. Zlatuše Hribíková, 2. Adelajda Pasz i 3. Edward Porwolík, który zdobył - podobnie jak w przeszłym roku - nagrodę publiczności. Piosenkarzom akompaniowała orkiestra Flamingo z Ostrawy, która ze solistami Jarosławem Wykrentem i Marią Rottrową oraz z popularną polską pieśniarką Haliną Frackowiak wypełniła drugą część programu FPP. Imprezę poświęconą 25. rocznicy podpisania umowy czechosłowacko-polskiej i stanowiącą zakończenie Tygodnia Czechosłowacko-Polskiej Przyjaźni w Karwinie zaszczytlili swoją obecnością: 1. sekretarz KP KPC w Karwinie Jaromír Brovjak, konsul PRL mgr Edward Dziechciarek, gen. R. Babka za KO KPC w Ostrawie, przewodniczący PRN w Karwinie B. Javorek, dyrektor katowickiego radia Zdzisław Rembiesa, przewodniczący ZG PZKO Eugeniusz Suchanek i in. Konferansjerami byli Pavlína Pešatová z ostrawskiej rozgłośni i Kazimierz Siedlaczek ze Sceny Polskiej TD. Wypełniona sala /600 miejsc/ i aplauz z jakim przyjmowano każdą piosenkę świadczą chyba najlepiej o popularności i potrzebie FPP.

Wystawę opolskich grafików zwiedzali uczniowie czesko-cieszyńskich szkół oraz uczestnicy przedstawień obydwu Scen Teatru Cieszyńskiego. Wystawiało swe prace 11 plastyków w ramach wymiany między PZKO-wską SLA a opolskim Klubem Związków Twórczych. Wystawa naszych, PZKO-wskich plastyków Tadeusza Bergera, Bronisława Firli, Bronisława Liberdy, J. Szkwary i W. Taszyka została w lutym przeniesiona z Opola do Raciborza z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Ziemi Raciborskiej.

Dnia 22 marca Powiatowa Biblioteka w Karwinie zorganizowała dla bibliotekarzy i pracowników z książką seminarium na temat: "Książka łączy narody". Główny referat na temat "Literatura polska w świecie" wygłosił mgr E. Rosner z Cieszyna, a zasadnicze problemy pracy z polską i słowacką książką w bibliotekach powiatu omówił dyr. Biblioteki Powiatowej Ivan Šeiner. W dyskusji wystąpił m.in. docent dr. Jiří Damborský z Uniwersytetu F. Palackiego w Ołomuńcu, który poruszył sprawę tłumaczeń czeskiej literatury na język polski. Kierownik Wydziału Kultury PRN tow. Karol Rzyman w przemówieniu końcowym oświad-

czył, że seminarium jest "zapoczątkowaniem nowej skutecznej formy dokształcania pracowników z książką, popularyzacji literatury polskiej i słowackiej...".

24 marca spotkali się w Klubie PZKO w Czeskim Cieszynie członkowie Komisji Szkolenj i Pracy z Dzieckiem z przewodniczącymi SRPS większych szkół dziewięcioletnich i gimnazjum dla omówienia aktualnych zagadnień pracy SRPS i współpracy szkół z PZKO. Spotkanie okazało się bardzo potrzebne, dlatego postanowiono częściej organizować podobne akcje.

W tradycyjnym Walnym Zebraniu KNE, które odbyło się 29 marca w Klubie PZKO w Czeskim Cieszynie wzięło udział ponad 100 członków /z ogólnej liczby 139 członków KNE/. Wielu członków tego Koła - pomimo podeszłego wieku - aktywnie pracuje w Kołach Miejscowych PZKO. Problemy pracy PZKO zajmowały też sporo czasu w dyskusji na tym zebraniu nauczycieli - emerytów.

Miesiąc kwiecień stał już pod znakiem obchodów 25-lecia Związku: wiele Koł już w tym miesiącu urządziło imprezy jubileuszowe, Przedstawienia zespołów amatorskich, przedstawienia szkolne i rewie, spotkania klubowe, wieczory estradowe i inne imprezy poświęcone były tej rocznicy. Tak np. przedstawienie jednego z aktywniejszych zespołów teatralnych, mianowicie zespołu w Olbrachcicach /komedia muzyczna p.t. "Jadzia wdowa"/ wystawione w dniach 15 i 16 kwietnia poświęcone było 25-leciu.

Przedtem, dnia 12 kwietnia, ZG zwołał do Czeskiego Cieszyna przewodniczących Koł, aby omówić Festiwal Jubileuszowy i stan przygotowania Koł do niego. W spotkaniu wzięło udział 70% przewodniczących. Większość z nich oświadczyła, że ich Koła już rozpatrywały swój udział w tej ważnej imprezie i czynią do niej przygotowania. Należy się spodziewać, że Festiwal będzie imprezą udaną.

Klub Kobiet przy Kole Karwina 1 zorganizował na zakończenie kolejnego kursu robót ręcznych prowadzonego przez ob. Helenę Raszka wystawę robót ręcznych i kulinarnych. Wystawa odbyła się dnia 15 kwietnia. W trzy dni później w tym samym Kole odbył się wieczór literacki poświęcony Marii Konopnickiej. Referentką była tow. Waleria Sławińska, a grupa uczniów DSP pod kierownictwem nauczycielki Danuty Wałoszek przedstawiła ciekawy ~~montaż~~ montaż wierszy i pieśni tej poetki. Obydwie imprezy poświęcone były jubileuszowi.

Dnia 18.4. odbyło się - nieco spóźnione - zebranie sprawozdawcze w Dolnej Łomnej. Delegat ZG dr D. Kadłubiec wygłosił tu referat o życiu i twórczości zmarłego pod koniec ubiegłego roku Adama Wawrosza. Po zebraniu większość jego uczestników pojechała do Jabłonkowa na abonamentowe przedstawienie Sceny Polskiej.

W tym samym dniu GŁOS LUDU zamieścił notatkę o akcji PNS /Poštovní novínové služby/ mającej na celu pozyskanie nowych prenumeratorów prasy z PRL. Podaje też informację o przygotowaniach do obchodów majowych w Boguminie, Trzyncu, Frýdku-Místku i Czeskim Cieszynie.

Dnia 19 kwietnia po raz trzeci, tym razem do trzynieckiego

Domu Kultury, zjechali się uczestnicy konkursu na temat "Poznajemy kulturę narodów Związku Radzieckiego". W konkursie organizowanym przez sekcję języka rosyjskiego /SJR/ przy Okręgowym Ośrodku Metodycznym w Ostrawie wzięło udział ponad 1600 uczniów wszystkich dziesięciolatek polskich i szkół II cyklu. Spośród nich w eliminacjach szkolnych i międzyszkolnych wyłoniono 200 najlepszych, którzy w finałowym konkursie zaprezentowali: 17 recytacji indywidualnych i jedną zespołową, 4 piosenki solowe i 8 zespołowych oraz 6 tańców ludowych. Całość oceniało jury w składzie: Jiří Samlík z KPÚ /Krajský pedagogický ústav/, Janina Ferfecka, Katarzyna Siwa i Edward Kaim za ZG PZKO, Helena Heinz za SJR oraz inż. Antoni Sochor za redakcję "Naszej Gazetki". Współorganizatorami finału konkursu byli bowiem ZG PZKO, redakcja GŁOSU LUDU i NASZEJ GAZETKI oraz PZ ZPCR w Karwinie i Frýdku-Místku.

28 kwietnia w czesko-cieszyńskim Domu Kultury odbył się wspólny koncert chórów PZKO /pod batutą inż. Alojzego Kalety/ i mieszanego chóru SLEZAN.

Po tym koncercie w Klubie PZKO na ul. Bożka wokalnie-muzyczny zespół PARAFRAZA pod kierownictwem Edwarda Kaima występował na drugim w tym roku "relaksie piątkowym".

28 kwietnia Komitet Miejski PZKO w Hawierzowie zorganizował imprezę obwodową, na której zespół teatralny KM w Błędowicach Dolnych wystawił sztukę ludową K. Bergera "Zbójnik śląski". Widzów 650 - wypełniona sala Miejskiego Domu Kultury im. Petra Bezruča.

W tym roku obchodził 45. rocznicę swego istnienia jeden z chłowych chórów męskich - orłowski HASŁO. W ramach obchodów tego jubileuszu odbył się dnia 30.4. uroczysty koncert w Domu Kultury w Orłowej IV z udziałem koszalińskiego chóru mieszanego ZŁOTE KŁOSY. Z tej okazji w kolejnych numerach /z dnia 4., 8. i 11.4./ GŁOSU LUDU Władysław Wróbel w obszernym artykule p.t. "Wertując kronikę" przedstawił historię HASŁA od jego powstania w 1927 r. do 1971 r.

Miesiąc maj rozpoczął się tradycyjnie masowymi wspólnymi manifestacjami pierwszomajowymi, w których biorą gremialny udział również i nasi członkowie. Przeważnie jednak kroczą w pochodach majowych ze swoim zakładem pracy. Z tego powodu grupy manifestantów pod sztandarami PZKO nie wyróżniają się swoją liczebnością. W pochodzie w Orłowej wzięł udział gość chóru HASŁO na jego jubileuszu koszaliński chór ZŁOTE KŁOSY, który po manifestacji wraz ze swoimi gospodarzami udał się gremialnie do budynku byłego gimnazjum. Tam złożyli wiązaną kwiatów pod tablicą pamiątkową ofiar faszyzmu.

Chór ZŁOTE KŁOSY wystąpił 3 maja w Hawierzowie na koncercie zorganizowanym przez tamtejszy Komitet Miejski PZKO.

Koło w Nydku uczciło 25-lecie wznowienia sztuki Galasiewiczza "Dziewczę z chaty za wsią". Przedstawienie wyćwiczyła doświadczona reżyserka nydeckiego Koła ob. Aniela Kupiec a wystąpiło w nim około 50 osób. Cieszyło się takim powodzeniem, że trzeba je było powtórzyć aż cztery razy /od 6. do 9.5./.

Również na cześć 25-lecia zespół amatorski w Wędrynie wystawił komedię J. Blizińskiego "Pan Damazy" - 13. i 14.5.

Na tę samą intencję Klub Kobiet w Karwinie 1 urządził dnia 14 maja wystawkę estetyki stołowania i robót ręcznych.

20.5. pojawił się w GŁOSIE LUDU obszerny artykuł Kazimierza Santariusza p.t. "Nie ma miejsca dla prowizorium?". Artykuł zawiera krytykę władz miejskich miasta Karwiny, które od 1967 r. nie są w stanie zapewnić pomieszczenia dla polskiego przedszkola w nowym osiedlu Karwina 7 i 8 i pracujące matki muszą swoje dzieci wozic do odległego i przepełnionego przedszkola w Karwinie 1.

W dniu 20 maja odbył się w karwińskim Domu Przyjaźni /Dům družby/ przegląd PZKO-wskich i szkolnych chórów. Przy słabym udziale publiczności wystąpiło 12 chórów PZKO i 5 chórów szkolnych. Po przeglądzie przeprowadzili z dyrygentami występujących chórów pogadankę specjaliści z PRL: kompozytor J. Świder, jego małżonka Krystyna oraz dyrektor szkoły muzycznej w Cieszynie E. Baron. Stwierdzili oni dobry poziom chórów /najlepsze męskie, najsłabsze mieszane/, ale "trochę mniej ciekawy repertuar", do którego zalecają nowe pozycje.

21.5. wystąpił zespół teatralny Koła w Hawierzowie-Suchej Średniej z komedią Aleksandra Fredry "Gwałtu, co się dzieje". Członek Komisji Teatralnej i Żywego Słowa Otokar Matuszek w GŁOSIE LUDU z dnia 23.5. wyraża się o tym przedstawieniu bardzo pochlebnie, a wypełniona sala /400 widzów/ świadczy o potrzebie przedstawień amatorskich - naturalnie przedstawień na odpowiednim poziomie.

W tym samym dniu chóry /męski i żeński/ z Czeskiego Cieszyna wystąpiły w teatrze w Cieszynie /Polskim/ w koncercie Moniuszkowskim, a 27.5. wyjechały /wspólnie z małym zespołem PARAFRAZA/ do Radlina.

Od 25. do 28.5. przebiegały w Karwinie tradycyjne już Dni Przyjaźni Czechów, Polaków i Słowaków. W tym roku wyświetlono w Letnim Kinie w Parku B. Němcové polski film "Wyzwolenie", przybyła delegacja polskich harcerzy z Wodzisławia, a na zakończenie podpisano umowę pomiędzy Karwiną i Wodzisławiem o współpracy na najbliższe lata.

25.5. GŁOS LUDU zamieścił notatkę Heleny Macura p.t. "Inicjatywa godna uwagi" na temat werbunku uczniów IX klasy w Trzyncu na Tarasie, gdzie pozyskano w tym roku 26 młodościowych członków. Na marginesie tej notatki warto zaznaczyć, że akcja werbunkowa przebiega pod koniec roku szkolnego prawie że we wszystkich klasach dziewiątych. Jest to w wielu Kołach najważniejsze źródło przypływu nowych członków. Dlatego też w tych Kołach do akcji werbunkowej włączają się czołowi aktywiści Koła /nierzadko są to nauczyciele/.

W tym samym dniu ruchliwy Klub Propozycji w Czeskim Cieszynie poświęcił swoje spotkanie pamięci niedawno zmarłego profesora poznańskiego uniwersytetu dr. Romana Pollaka. Zmarły był przed pierwszą wojną światową przez kilka lat profesorem orłowskie-

go gimnazjum, gdzie pozostawił po sobie trwałą pamiątkę. Założył pierwsze na naszym terenie drużyny skautowe, które stały się zalążkiem świetnie rozwijającego się międzywojennego ruchu harcerskiego. Wieczór wspomnień zagaśli ostatni dyrektor orłowskiego gimnazjum /obecnie już emeryt/ Alojzy Drozd, jeden z uczniów prof. Pollaka. Po nim inni byli uczniowie zmarłego profesora dorzucili do wspomnień dyrektora Drozda wspomnienia swoje.

27.5. w Czeskim Cieszynie odbyła się młodzieżowa impreza pod nazwą "Maj nad Olzą". Jej organizację powierzono w tym roku Grupie Szkolnej SZM Gimnazjum. Organizatorzy wywiązali się z powierzonego im zadania ku pełnemu zadowoleniu uczestników imprezy, czemu dał wyraz korespondent GŁOSU LUDU Czesław Górski w numerze z dnia 3.6.

W tym samym dniu zespół Zakładowego Klubu Kopalni CSA w Karwinie PRZYJAŹŃ wyjechał do Chełmku w PRL, gdzie wystąpił na uroczystościach z okazji 40 rocznicy założenia fabryki obuwia, która dziś pod nazwą Południowe Zakłady Skórzane zatrudnia około 8 000 pracowników. PRZYJAŹŃ gościła w Chełmku już po raz drugi, a jej kontakty z zespołami w PRL są o wiele rozleglejsze i liczniejsze.

28.5. Koło w podgórskich Nieborach urządziło na podwórzu szkolnym tradycyjną Oszełdówkę, jedną z imprez, która ma stałe miejsce w kalendarzu PZKO-wskich imprez poświęconych postępowym tradycjom naszego regionu.

Ostatni dzień miesiąca maja zapisał się premierą V programu DZRIŁ /Dziecięcego Zespołu Rytmiki i Baletu - krótko RYTMIKI/ w czeskokieszyńskim teatrze. Premiera ta poświęcona była 10. rocznicy powstania zespołu i zgromadziła na widowni teatru licznych sympatyków zespołu.

Rozpoczął się czerwiec, miesiąc przewidziany przez najwyższy organ Związku na kłuminacyjną imprezę 25-lecia: Festiwal Jubileuszowy. Ale czerwiec to miesiąc festynów szkolnych. Nasze szkoły, nie chcąc stwarzać konkurencji imprezie związkowej, musiały przyspieszyć swoje festyny, toteż soboty i niedziele czerwca przed Festiwalem zajęte były przez festyny szkolne, odbywające się przy współudziale Kół Miejscowych i dla uczczenia 25-lecia Związku. Oto kilka przykładów takich właśnie festynów /nie wszystkie szkoły i SRPS oraz KM PZKO ogłaszają swe imprezy w prasie/: 3.6. festyn szkolny w Orłowej II-Łazach;

4.6. w Karwinie VI-Nowym Mieście i przedstawienie szkolne w Stanisławicach /Legenda o Liczyrzepie/;

10.6. festyn szkolny w Nowym Boguminie połączony z 65. rocznicą powstania tu polskiej szkoły;

10.6. wieczornica w Karwinie 1-Mieście z udziałem Zespołu Regionalnego PSZCZYNA rewizytującego chór męski HEJNAŁ-ECHO;

11.6. Festyny szkolne odbyły się w: Czeskim Cieszynie /z udziałem gości z Koźla/, Trzyncu-Osówkach i w Gnojniku;

12.6. w karwińskim kinie "Reflex" odbyło się zebranie Związku Przyjaźni Czechosłowacko-Polskiej, poświęcone projekcji

filmów polskich z okazji zbliżającej się 28 rocznicy ogłoszenia Manifestu Lipcowego PKWN.

- 13.6. ZG zwołał we wszystkich obwodach narady dla omówienia stanu przygotowań do Festiwalu Jubileuszowego.
- 15.6. w GŁOSIE LUDU pojawiła się krótka notatka o liście, który MRN w Karwinie wystosowała do wszystkich przedsiębiorstw i instytucji w mieście z wezwaniem, aby w dniach naszego festiwalu udekorowały swoje lokale.
- "- w tym samym numerze red. T. Chrzęszcz publikuje I część artykułu p.t. "Rozśpiewamy, rozświecimy czas" na temat dni festiwalowych i przedfestiwalowych.
- "- ZG wspólnie z Okręgowym Komitetem Czechosłowackiego Związku Dziennikarzy w Ostrawie zwołał konferencję prasową, na której czołowy aktyw związkowy zapoznał przedstawicieli lokalnej prasy czeskiej i polskiej oraz zainteresowanych pracowników radia i telewizji z historią PZKO i programem przygotowywanego Festiwalu 25-lecia. Dziennikarze obecni na konferencji wyrazili życzenie, aby pracownicy ZG i aktywiści terenowi nawiązali ściślejsze kontakty z redakcjami, aby te na bieżąco mogły informować swoich czytelników o działalności PZKO. O tydzień wcześniej tzn.
- 8.6. delegacja ZG w osobach E. Suchanek, H. Szmeja, J. Foltym i S. Kondziołka została przyjęta przez I sekretarza KO KPC dr. Mirosława Mamulę, aby na jego ręce złożyć zaproszenie dla Komitetu Okręgowego na nasz Festiwal. Tow. Mamula przyrzekł, że osobiście poprowadzi delegację KO i ORN w Ostrawie. W przyjacielskiej rozmowie, która towarzyszyła zaproszeniu wzięli udział dwaj dalsi pracownicy KO: tow. M. Čapka i Květoslav Hřívna.
- 18.6. II szkoła w Oldrzychowicach-Wsi obchodziła 100. rocznicę swego założenia. Z tej okazji GŁOS LUDU zamieścił krótką, ale treściwą notatkę, której autorem jest obecny dyrektor szkoły, Edward Fikoczek /pochodzący ze Suchej Dolnej/.
- 20.6. spotkali się w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie członkowie KTiZS z terenowymi działaczami amatorskiego ruchu teatralnego, aby w związku z jubileuszem omówić i dokonać oceny pracy i osiągnięć tego ruchu. Spośród 47 istniejących aktualnie zespołów teatralnych /szkolnych i PZKO-wskich/ przyznano najlepszym i najaktywniejszym nagrody pieniężne i dyplomy za udział w jubileuszowym przeglądzie zespołów. Szczegóły znajdzie zainteresowany w GŁOSIE LUDU z dnia 1.7. w sprawozdaniu z tego spotkania p.t. "Teatralne obrachunki".
- Nadszedł wreszcie dzień 24 czerwca, pierwszy dzień

F E S T I W A L U X X V - L E C I A

którego program przedstawiał się następująco:
Sobota 24.6.1972

Przed południem samochodowy rajd gwiazdzisty śladami ofiar

faszystów z zakończeniem przy pomniku w Żywocicach /godz. 12,30/.

- Godz. 15,00 otwarcie wystawy SLA w Domu Kultury w Karwinie 6
 Godz. 17,00 uroczyste zebranie Plenum ZG w Domu Przyjaźni w Karwinie 1 z udziałem przewodniczących Kół Miejskowych, Komitetów Miejskich i zaproszonych przedstawicieli władz partyjnych i samorządowych oraz bratnich organizacji z kraju i PRL
 Od godz. 17,30 do 19,00 w amfiteatrze Parku im. Bożeny Němcowej koncert zespołów instrumentalnych PZKO z Błędowic, PERPETUUM MOBILE z Karwiny, PARAFRAZA z Cz. Cieszyńska oraz METEOR ze Skrzeczoniu.
 Od godz. 18,30 do 22,00 zabawa taneczna na przystani w Parku B.N. przy dźwiękach orkiestry Z. Farnika Domu Kultury w Trzynie.

Niedziela 25.6.1972

- Godz. 12,00 początek koncertu orkiestr dętych w wyznaczonych punktach miasta Karwiny
 Godz. 13,00 do 13,30 zbiórka grup i formowanie pochodu w ulicach koło polskiej Dziewięcioletniej Szkoły Podstawowej w Karwinie 6-Nowym Mieście
 Godz. 13,30 wymarsz pochodu trasą DSP-Dom Kultury /trybuna honorowa/-Dom Towarowy Prior-rynek w Karwinie 1- amfiteatr w Parku B.N.
 Godz. 15,00 zagajenie Festiwalu, po którym nastąpi program festiwalowy w amfiteatrze, na który złożą się:
 Widowisko "25 lat PZKO" w wykonaniu zespołów PZKO-wskich /opracowanie inż. Alojzy Kaleta, reżyseria Julian Kilar, aktor Sceny Polskiej/
 Występy zespołów: OPAWICA, SŁOWIANKI /akademicki zespół z Krakowa/, trzyniecki HUTNIK, karwińska PRZYJAŹŃ
 Godz. 16,00 równoległy program w parku na specjalnie wybudowanym podium. W programie wystąpią zespoły szkolne i PZKO-wskie: PDSP Bystrzyca, PDSP Czeski Cieszyń, PDSP Karwina 1, PDSP Błędowice, PDSP 1-5 Karwina 4-Raj, PDSP Karwina 6, PZKO Bystrzyca, PZKO Trzecieź, PZKO Skrzeczon, PZKO Sucha Dolna, PZKO Jabłonków-Nawsie, PZKO Stonawa, "Niebieskie gwiazdeczki" z PDSP Jabłonków, PZKO Sibica, GOROL Jabłonków, PZKO Olbrachcice, PZKO Dąrków, PZKO Hawierzów-Centrum, PZKO Wędrynia
 Godz. 20,00 do 23,00 zabawa taneczna z akompaniamentem zespołu wokalnno-muzycznego PERPETUUM MOBILE PZKO Karwina 1.
 Godz. 16,00 do 21,00 na przystani nad Olzą zabawa taneczna, do której przygrywać będzie orkiestra METEOR KM PZKO w Skrzeczoniu.

Program przewidywał zastępczy program w razie niepogody w hali Stadionu Zimowego.

Niestety pogoda zmusiła organizatorów do zastosowania tej alternatywy, ale dopiero w toku programu. Pogoda, od rana niepewna, z godziny na godzinę zaczęła się pogarszać: z mżawki

w czasie formowania pochodu i po jego wyruszeniu zmieniła się w rześisty deszcz, który nie ustawał. Mimo to pochód ruszył, a kiedy przed bramą stadionu porządkowi chcieli pochód zatrzymać i skierować go do hali sportowej, masa pochodujących /około 10 tysięcy, nie wliczając w to setek widzów na trotuarach wzdłuż trasy pochodu/ zmusiła czołówkę, aby minęła stadion i przez stary karwiński /frysztacki/ rynek przeszła do Parku B.N. Tu - pomimo ulewnego już deszczu - odbyło się zagajenie Festiwalu z krótkimi przemówieniami przewodniczącego ZG tow. E. Suchanka, ministra finansów L. Léra oraz ambasadora PRL L. Motyki. Dopiero "kiedy członkowi orkiestry rozkleiły się skrzypce, program przeniesiono do hali" - jak stwierdzają sprawozdawcy w GŁOSIE LUDU z dnia 27.6.

W jubileuszowym zebraniu Plenum, które odbyło się w przeddzień Festiwalu w Domu Przyjaźni Kopalni CSA w Karwinie 1, oprócz wielu innych gości wziął udział przedstawiciel KC KPC i Rządu CSR tow. L. Lér, który wręczył przewodniczącemu Związku Order Pracy przyznany Związkowi przez prezydenta republiki gen. L. Švobodu za jego 25-letnią owocną działalność.

Inne szczegóły z dni festiwalowych znajdzie zainteresowany w prasie. GŁOS LUDU poświęcił Festiwalowi prawie że całe dwa numery /z 24. i 27.6./. ZWROT zamieszcza w lipcowym numerze ponad 20 zdjęć z festiwalowego pochodu i fragment przemówienia przewodniczącego na jubileuszowym zebraniu plenarnym. Ostrawska NOVÁ SVOBODA /organ KO KPC/ w poniedziałkowym po-festiwalowym numerze poświęca Festiwalowi wiele miejsca, a ostrawska stacja telewizyjna niemal cały swój poniedziałkowy program. To najważniejsze dowody na to, że Festiwal XXV-lecia PZKO był poważnym wydarzeniem kulturalnym i politycznym naszego regionu, wydarzeniem ocenianym nie tylko przez członków związku, ale także przez całe - nie tylko polskie - społeczeństwo.

Przez cały miesiąc lipiec pojawiają się jeszcze w prasie, szczególnie w naszym GŁOSIE LUDU, wzmianki o 25-leciu.

W lipcu uwagę naszych aktywistów i sympatyków zaprzętały - obok wspomnień i rozważań o Festiwalu: udział naszych zespołów w II Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Artystycznych /ŚFPZA/ w Rzeszowie, obchody kolejnej rocznicy ogłoszenia Manifestu Lipcowego PKWN i wyzwolenia PRL, przygotowania do Gorolskiego Święta w Jabłonkowie.

W Kołach organizuje się przede wszystkim wycieczki krajoznawcze, festyny i różne imprezy w przyrodzie. Lokalne imprezy /świetlice, pogadanki itp./ na temat polskiego Święta Odrodzenia nie są zbyt liczne - ludzie nie garną się w upalne dni letnie do zamkniętych lokali. Przedstawiciele PZKO biorą tradycyjnie udział w oficjalnych imprezach organizowanych corocznie przez okręgowe i powiatowe komitety FN.

17 lipca filmowa ekipa ostrawskiej telewizji od godz. 9,00 do 18,00 nagrywała w czesko-cieszyńskim Klubie PZKO program z okazji 25-lecia PZKO i 28. rocznicy Manifestu Lipcowego.

15.7. Stanisław Kondziołka, naczelny redaktor GL publikuje

w związku z plenarnym zebraniem PK KPC w Karwinie artykuł na temat kulturalnej polityki KPC.

22.7. odbyło się plenarne zebranie PK KPC we Frýdku-Místku z tą samą tematyką. Na obydwu zebraniach pozytywnie oceniono działalność kulturalną PZKO.

W tym samym dniu GL przynosi dwie notatki swojego redaktora Kazimierza Santariusza na temat występów OLZY i GÓRNIKA na II ŚFPZA w Rzeszowie. W notatkach podkreśla wysoki poziom obydwu zespołów. Dowiadujemy się też z nich, że członkini ZPiT GÓRNIK Jadwiga Palowska zyskała tytuł Królowej Uśmiechu, przedstawicielka ZPiT OLZA Anna Martynek uzyskała tytuł Miss Uśmiechu, zaś przedstawicielka zespołu SIBICA Irena Szewczyk tytuł Najmilsza Festiwalu. W sumie z sześciu przyznaných tytułów trzy przypadły przedstawicielkom PZKO. Poza tym konferansjerka ZPiT OLZA, Alicja Kołorz zajęła I miejsce /Ex aequo z Wandą Stalą z Kanady/ w konkursie n.t. "Wiem wszystko o Polsce i wielkich Polakach w święcie". Tak więc przedstawiciele naszych PZKO-wskich zespołów godnie znowu zaprezentowali nie tylko PZKO, ale całe polskie społeczeństwo w CSRS i swymi sukcesami zaświadczyli wielkie możliwości działania i rozwijania rodzimej kultury. Powtórzyli swój sukces z I ŚFPZA i z radością przyjęli zaproszenie na Festiwal III. W II ŚFPZA uczestniczył nowo mianowany prezes TLZPZP, członek Rady Państwa, Wincenty Kraśko.

29.7. w GL K. Santarius publikuje wywiad z Anną Wacławik, kierowniczką zespołu SIBICA uczestniczącego w II ŚFPZA.

29. i 30.7. odbył się na Kozubowej kiermasz, jako próba wznowienia przedwojennych tradycyjnych imprez organizowanych przez "Beskid Śląski" pod koniec lipca.

1.8. Tadeusz Chrzęszcz zamieszcza w GL obszerny artykuł na temat właściwego pojmowania nowoczesności w amatorskim ruchu artystycznym.

5.8. pojawia się w GL jeszcze jeden wywiad z uczestniczką II ŚFPZA, tym razem z Królową Uśmiechu Jadwigą Palowską.

6.8. tradycyjna manifestacja pokojowa przy pomniku ofiar faszyzmu w Żywocicach. Z oficjalnych przedstawicieli w manifestacji wzięli udział: przewodniczący Czeskiej Rady Pokoju prof. Stejskal, konsul PRL w Ostrawie mgr E. Dziechciarek z wicekonsulem A. Reschem, delegacja ZBOWiD-u z PRL, kpt. radziecki Argenbajew. Przemawiali prof. Stejskal i Jan Foltyn, przedstawiciel ZBOWiD-u z Cieszyńska.

15.8. w związku ze zbliżającym się 25. Świętem Gorolskim GL zamieszcza informacje przewodniczącego jabłonkowskiego Koła PZKO, Antoniego Kluza na temat prac remontowych w stuletniej przeszło Czytelni.

10.8. w GL artykuł p.t. "Końcowe akordy jubileuszu" na temat imprez jubileuszowych w Kołach, ich powiązania z 50-leciem powstania Związku Radzieckiego i wykorzystanie dla aktywizacji młodzieży PZKO-wskiej.

26. i 27.8. jubileuszowe, bo 25. Święto Gorolskie w Jabłonko-

wie, poprzedzone jak corocznie seria sobotnich, nacechowanych swoistym humorem odezw-zaproszeń Jury spod Gronia z jego charakterystycznym Ho! Ho! Ho! w tytule. W GL z dnia 29.8. redaktor kara podaje treściwe sprawozdanie ze Świąta. Dowiadujemy się z niego, że sekretarz ZG tow. Henryk Szmeja wręczył zespołowi GOROL złotą odznakę PZKO Za zasługi, że okolicznościowe przemówienie wygłosił wiceprzewodniczący ZG, poseł do Czeskiej Rady Narodowej dr Józef Macura, że w programie oprócz zespołów PZKO wystąpił słowacki SŁUK, polski ZPiT Ziemi Cieszyńskiej i JAVORINA z Rożnowa. W sobotę wieczorem wystąpił dla młodzieży SŁUK, a do tańca przygrywała bigbeatowa orkiestra z Pszowa /PRL/. Zabawa przeciągnęła się do godziny pierwszej. Jura w oceniającym HO! HO! HO! z dnia 2.9. wyraża się z uznaniem o zachowaniu młodzieży, niemniej jednak stwierdza: "Jedno co się mi kapkym nie podobało to to, że nikierzy chłopcy i dziewczęta pili bez łopamiętano. ... Nie było was moc, ale to potym na wszeckich chybie złe światło".

27.8. przebiegała w karwińskim Parku Bożeny Němcowej tradycyjna uroczystość z okazji 28. rocznicy Słowackiego Powstania Narodowego z występem słowackiego zespołu STAVBAR ze Zyliny. W uroczystości tej - mającej charakter międzynarodowy - biorą udział obywatele wszystkich trzech narodowości żyjących w powiecie, a więc i członkowie PZKO.

29.8. wziął udział w posiedzeniu Prezydium ZG konsul mgr E. Dziechciarek żegnający się z naszym terenem po czteroletniej działalności w ostrawskim Konsulacie Generalnym PRL. Odchodzącemu konsulowi wręczono pierwszy medal 25-lecia PZKO. Równocześnie konsul generalny mgr inż. W. Herman przedstawił Prezydium ZG następcę konsula Dziechciarka - konsula Zdzisława Kiwacza.

4.9. - drugie w tym roku spotkanie członków KNE. Zebrania te odbywają się corocznie na początku roku szkolnego, a omawia się na nich sylwetki zasłużonych nauczycieli. W tym roku była to sylwetka założyciela ChNP i jego pierwszego dyrygenta Jana Kiszy /omówił dyr. Karol Piegza/, sylwetka Józefa Franka z Bukowca /Alfred Kocur/ i Karola Bergera, autora popularnych sztuk ludowych /Nawrócony, Rok 1848 w Końskiej, Babska rewolucja i in./, dyrygenta chórów Macierzy Szkolnej, założyciela i kierownika objazdowego Teatru kukielkowego BAJKA w Cz. Cieszynie /omówiła jego córka p. Ciencialowa/. Oprócz tego kierownik Jan Korzeny przedstawił dzieje polskiej szkoły w Dolnej Łomnej.

2.9. wyjechało 126 członkiń terenowych zespołów kobiet do Koniakowa, gdzie wysłuchały gawędy i gry na dudach oraz innych instrumentach wychodzących z użycia i powoli popadających w zapomnienie ludowego gawędziarza Jana Kawuloka. Spotkały się z koniakowskim zespołem pieśni i tańca oraz członkiniami koniakowskiej spółdzielni koronkarskiej, której wyroby są znane nie tylko w całej Polsce, ale i za jej granicami.

23.9. spotkali się na cierlickim Żwirkowisku przedstawicie-

le Swazarmu i lotnictwa PRL, aby uczcić 40. rocznicę tragicznej śmierci polskich lotników Zwirki i Wigury. Uroczystość odbyła się przy licznych udziałach publiczności /przeważnie członków PZKO - ZG był współorganizatorem uroczystości/.

7.10. Na zagajenie MOKiP odbyła się w Błędowicach ogólnozwiązkowa impreza z okazji 100. rocznicy śmierci Stanisława Moniuszki, której program wypełniły trzy chóry biorące udział w tegorocznym festiwalu chórów polonijnych w Poznaniu: HASŁO, HARFA i HALKA. W wielu Kołach w październiku odbywały się miejscowe imprezy jubileuszowe, ponieważ w tym właśnie miesiącu przed 30 laty odbywały swoje konstytuujące zebrania i rozpoczynały mniej lub bardziej systematyczną pracę kulturalno-oświatową w swojej gminie.

8.10. Komitet Miejski w Orłowej zorganizował na zagajenie MOKiP w swoim obwodzie występ zespołu PRZYJAŹŃ w Domu Kultury Kopalni Fučík w Porębie. Widownię organizowały wszystkie Koła obwodu i dzięki temu sala była wypełniona, a obecni przyjęli program z pełnym zadowoleniem. Autor sprawozdania z tej imprezy w listopadowym numerze ZWROTU /str. 38/ omawia problemy pracy PZKO-wskiej w obwodzie orłowskim, stwierdzając, że imprezy obwodowe mają tu swoją tradycję i cieszą się poparciem wszystkich kół obwodu.

14.10. w GL pojawia się notatka o przebiegu prac przy budowie Domu PZKO w Trzyncu-Osiedlu.

17.10. w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie odbyło się uroczyste otwarcie tradycyjnego, IX kiermaszu książki polskiej i polskich płyt gramofonowych organizowanego przez Ars Polonę i okręgową dyрекcję Knihy w ramach PZKO-wskiego MOKiP.

21.10. w GL obszerny artykuł p.t. "80 lat teatru amatorskiego w Suchej Górnej" pióra Otokara Matuszka.

28.10. W hutniczym Domu Kultury w Trzyncu odbyło się uroczyste zebranie Plenum ZG poszerzonego o wyróżnionych członków na zakończenie Roku Jubileuszowego. Na zebraniu tym ogłoszono zwycięzców współzawodnictwa o tytuł Wzorowe Koło 25-lecia PZKO, które przebiegało od 1.1.1970 do 30.6.1972. Są to następujące Koła: Czeski Cieszyń, Sibica, Błędowice, Szumbark, Nawsie, Karwina 5, Karwina 6, Kocobędz II, Ligotka Kameralna, Łąki, Mosty k. Jabł., Nydek, Skrzeczów, Sucha Górna, Śmiłowice, Trzycieź, Trzyniec II-Osówki i Wędrynia. Koła te otrzymały też nagrodę w wysokości 500 Kčs. Poza tymi Kołami ZG przyznał Akt Uznania za wyróżnienie się we współzawodnictwie następującym Kołom: Bukowiec, Bystrzyca, Cierlicko-Centrum, Cierlicko-Kościółec, Datynie Dolne, Dąbrowa, Grodziszcz, Gródek, Guty, Hawierzów-Centrum, Hawierzów-Sucha Średnia, Jabłonków, Boconowice, Pioseczna, Karpętna, Karwina-Centrum, Karwina-Hentryk, Darków, Kocobędz I-Ligota, Łomna Dolna, Mistrzowice, Nawsie-Jasienie, Niebory, Nowy Bogumin, Nydek-Głuchowa, Olbrachcice, Oldrzychowice, Orłowa 2-Łazy, Orłowa 4-Lutymia, Ostrawa, Piotrowice, Piotrowice II-Marklowice, Rychwałd, Stanisławowice, Stonawa, Trzanowice, Trzyniec 1, Trzyniec 2-Podlesie, Trzyniec 6-Osiedle, Trzyniec 7-Kojkowice,

Tyra, Wędrynia-Zaolzie, Wierzniowice i Żuków Dolny. Akty te przekazano Kołom na ich uroczystych zebraniach.

28. i 29.10. odbył się w Příkazach k. Olomúnci okręgowy konkurs chórów mieszanych z udziałem chórów PZKO: dąbrowskiej LIRY /1. miejsce ex aequo z chórem ONDRAŠ z N. Jiczyna/, czeskokocieszyńska HARFA/ wyróżnienie/, skrzeczońskie HASŁO, WĘDRYŃKA, GÓRNIK. Poza tym z polskich chórów wziął udział w konkursie chór KZ Kopalni CSA PRZYJAŹŃ.

3. i 4.11. IV Festiwal Muzyki Młodzieżowej Olbrachcice z udziałem pięciu zespołów: miejscowego VINCEBUS ERUPTUM /4 nagrody: za dobór repertuaru, za własny utwór, za aranżację i wykonanie oraz nagroda publiczności/, skrzeczoński METEOR /nagroda ZG dla perkusisty i piosenkarza Edwarda Porwolika, laureata zeszłorocznego FPP/, zespołu PZKO w Kojkowicach /nagroda za debiut artystyczny/, zespół BARBARELLA z Orłowej i AZYMUT z Nydku. Na razie nie ziściła się nadzieja wyrażona po zeszłorocznym festiwalu, że ten urośnie do rangi lepszych tego rodzaju imprez.

4.11. Dom Kultury w Trzyncu zorganizował uroczystą wieczornicę poświęconą pamięci zmarłego przed rokiem Adama Wawrosza. Na program złożyły się występy chóru HUTNIK, kwartetu smyczkowego P. Kalety oraz scenka rodzajowa Wawrosza p.t. "Pioszczycza" w wykonaniu młodzieżowego zespołu SZPILECZKI. Scenkę opracował i wyreżyserował R. Moliński, aktor Sceny Polskiej TD.

W tym samym dniu w N. Boguminie odbyła się obwodowa impreza pod hasłem "Niech trwa przyjaźń ze Związkiem Radzieckim". Program wypełnił Dziecięcy Zespół Rytmiki i Tańca ZG PZKO Rytmika, a wśród widzów znalazła się delegacja pracowników fabryki obrabiarek "Rafamet" z Kuźni Raciborskiej, gdzie w tym samym czasie bawiła 16-osobowa delegacja Koła bogumińskiego. W związku z tą wizytą Henryk Szmeja snuje w GL z dnia 11.11. refleksje na temat "Korzystna współpraca".

18.11. odbyły się uzupełniające wybory do Izby Ludu Federalnego Zgromadzenia Narodowego. Około 63 tysięcy obywateli Karwiny, Orłowej, Pietwałdu, Rychwałdu, Dzieńmorowic, Dąbrowy i Piotrowic oddało swoje głosy na przewodniczącego północnomorawskiej ORN tow. Mároslava Čapkę. W Karwinie 6, 7 i 8 wybierano w tym samym dniu posła do MRN. GL w dniu wyborów zamieszcza rozmowę z kandydatem do Izby Ludu FZ.

19.11. Popularny interpretator śląskich pieśni ludowych prof. Tadeusz Błanik wystąpił po 250. raz ze ZPiT OLZA na koncercie w Rychwałdzie i otrzymał z rąk przedstawiciela ZG złotą odznakę Za zasługi.

25.11. Tadeusz Chrzęszcz publikuje w GŁOSIE LUDU rozważania na temat obchodów jubileuszowych p.t. "Jubileusz ... i co dalej".

18., 19. i 20.11. Podstawowa Szkoła w Nydku wystawiła baśń sceniczną p.t. "Królów Śnieżka". Ostatnie przedstawienie było przeznaczone dla uczniów miejscowej szkoły czeskiej. Sztu-

kę wyćwiczyli Wanda i Władysław Winklerowie, nauczyciele tej szkoły.

25.11. Przewodniczący SRPS przy Gimnazjum w Cz. Cieszynie Józef Kezik dzieli się z czytelnikami GL w notatce zatytułowanej "Szkoła współczesna a wychowanie młodzieży" swoimi wrażeniami ze spotkania przewodniczących SRPS większych DSP z obydwu powiatów. Jak zaznacza było to trzecie tego rodzaju zebranie zorganizowane przez Komisję Szkolną ZG PZKO dla wymiany doświadczeń z pracy SRPS-ów.

24.11. W Domu Kultury w Trzyniecu odbył się uroczysty koncert kwartetu P. Kalety z okazji 40. rocznicy powstania tego zasłużonego zespołu muzycznego popularyzującego muzykę klasyczną. Przedstawiciel ZG wręczył twórcy i kierownikowi kwartetu złote odznaki Za zasługi dla niego i dla zespołu.

29.11. GL publikuje fragmenty wystąpienia swojego redaktora naczelnego Stanisława Kondziołki na plenarnym zebraniu KO KPC w Ostrawie w artykule pod wymownym tytułem: "Polska grupa narodowościowa ZASŁUGUJE NA DZIENNIK".

2.12. odbyło się w Klubie PZKO przy ul. Bożka Sympozjum popularnonaukowe na zagajenie Roku Kopernikowskiego w PZKO /z okazji 500. rocznicy urodzin tego genialnego astronoma/. Na sympozjum wygłoszono następujące referaty: "Wkład Kopernika w rozwój różnych dziedzin nauki" i "Kopernik jako astronom" /prof. C. Iwaniszewska z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu/, "M. Kopernik i jego epoka" oraz "Działalność publiczna M. Kopernika" /docent dr A. Czacharowski z tegoż Uniwersytetu/, "Wpływ dzieła M. Kopernika na rozwój astronomii w krajach czeskich" /dr Z. Horský z Czechosłowackiej Akademii Nauk/.

W tym samym dniu odbyło się w Suchej Górnej Seminarium działaczy kultury teatralnej zorganizowane przez Komisję Żywego Słowa przy ZG PZKO i MK PZKO. Sucha Górna obchodzi bowiem 80. rocznicę amatorskiego ruchu teatralnego. W seminarium wzięli udział goście z PRL: mgr Stanisław Wilczek, wiceprezes ZG Towarzystwa Kultury Teatralnej w Warszawie i redaktor katowickich POGLĄDÓW oraz mgr Jan Berwid, kierownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Opolu.

5.12. ostatnie w tym roku zebranie Plenum ZG.

6.12. kolejna odprawa przewodniczących Kół, na której omówiono wytyczne na rok 1973.

8.-11.12. DSP w Jabłonkowie wystawiła sztukę radzieckiego autora W. Katajewa p.t. "Kwiatuszek": 3 spektakle dla młodzieży szkolnej i dwa dla dorosłych.

9.12. w Klubie PZKO eliminacje do X FPP, który odbędzie się 23 marca 1973 w Domu Kultury w Karwinie 6. Do eliminacji zgłosiło się 26 piosenkarzy i piosenkarek, zjawilo się 25: 18 narodowości polskiej, 6 czeskiej i 1 Słowaczka. Jury w składzie: Edward Kaim /przewodniczący/, H. Neuwirth, Z. Bittmar, E. Fierla i Wanda Cejnar wytypowało do finału 10 najlepszych: Marię Hanzelkovą, Krystynę Wachtarczyk, Jadwigę Płachta, Zdenkę Maixner, Janę Marcol, Mirosława Pastorka, Władysława Wenglo-

rza, Władysława Kryškę, Li Mrázek i Jadwigę Zahradnik.

10.12. otwarcie wystawy 25-lecia PZKO w Domu Kultury P.B. w Hawierzowie i uroczyste zebranie Komitetu Miejskiego PZKO dla podsumowania działalności Związku na terenie tego najmłodszego miasta w naszym okręgu. Udział w imprezie wzięli przedstawiciele MRN, KM KPC, FN, SOSP-ZPCR, ZG PZKO.

19.12. GL zamieszcza artykuł p.t. "Nowe zadania", w którym autor /es/ rozwija postulat, że "kształcenie kadr ma być celem działalności PZKO-wskiej w 1973 r." - postulat wcale nie nowy w planach Związku.

29.12. ZG wspólnie z redakcją GAZETKI PIONIERSKIEJ zorganizował uroczyste spotkanie delegacji dziewięcioklasistów polskich szkół z obydwu powiatów, na którym wygłosił okolicznościowe przemówienie przewodniczący ZG tow. Eugeniusz Suchanek.

30.1. Artykuł T. Chrzęszcza w GL p.t. "Reportaż z krainy... wrażeń" na temat całorocznej działalności ZPiT OLZA. Ciekawy i pouczający.

W tym samym dniu aktorzy Sceny Polskiej przedstawili w Klubie PZKO kabaret własnego układu, w którym - jak zapowiadają w GL - "dadzą wiele powodów do obrażenia się zwolennikom tej formy rozrywki".

Na tym kończę wykaz ważniejszych akcji i imprez, wykaz niezupełny jak już zaznaczyłem na wstępie do tego rozdziału. Pomiąłem prawie zupełnie imprezy lokalne, których w tym roku - roku jubileuszowym - było szczególnie dużo. Zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, kiedy większość Koł obchodziła 25. rocznicę powstania nieraz oryginalnymi i pomysłowymi imprezami. Bogaty wykaz tych imprez i recenzji o nich znajduje się w GŁOSIE LUDU /GL/. Piszę też o nich i o problemach PZKO inne gazety oraz czasopisma jak: organy KP KPC w Karwinie i Frýdku-Místku - Zprávy Karvinska - Wiadomości Karwińskie i Osvěty - Echo, organ OK KPC w Ostrawie Nová svoboda, dziennik RZZ Práce, miesięcznik TlzpZ "Polonia" - Panorama Polska /Nasza Ojczyzna/, Głos Ziemi Cieszyńskiej. Poza tymi periodykami pojawiają się okazyjne wzmianki w lokalnych czasopismach rejonów i miejscowości, w których bawią delegacje lub zespoły naszego Związku albo jego Koł. W tym roku okazją do pisania o PZKO był jego jubileusz. W styczniowym ZWROCIE /1973/ na str. 40 jest na ten temat niedługa notatka p.t. "O nas w Polsce i na świecie".

W archiwum Związku znajdują się dwa pokaźne skoroszyty z wycinkami z wymienionych wyżej czasopism i gazet.

K U R S Y, K O N K U R S Y,

W S P Ó Ł Z A W O D N I C T W A

Z tych akcji najważniejsze, bo obejmujące prawie że wszystkie Koła, było "Współzawodnictwo o tytuł Wzorowe Koło 25-lecia". Jego wyniki są podane w poprzednim rozdziale pod datą 28.10.

Świadczą o tym, że współzawodnictwo przyczyniło się do zaktywizowania większości Kół, wprowadzie tylko 25% Kół uzyskało ten zaszczytny tytuł, ale dalszym 45% przyznano akt uznania za wyróżnienie się we współzawodnictwie /p. str. 25. i 26./.

Od 21.-28.2. w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie zainstalowana była wystawa najlepszych eksponatów rysunków przesłanych na konkurs TL BAJKA na temat "Moja wioska, moje miasto". Na konkurs wpłynęło ponad 800 rysunków z 29 szkół. ZWROT w nr. 3 stwierdza poprawę, w porównaniu z poprzednimi laty.

4.3. jednodniowe szkolenie w Gródku dla kierowników świetlic, klubów młodych, SZM i Organizacji Pionierskiej.

29.5. jury w składzie: T. Chrzęszcz, mgr J. Herma, J. Byrtus i T. Berger przeprowadziło ocenę 82 zdjęć nadesłanych na konkurs fotograficzny 25-lecia PZKO. Laureatami zostali: inż. Otto Szlauer z Trzyna /I miejsce/, H. Minol z Karwiny VI, Eugeniusz Mleczo z Karwiny III i Kazimierz Suchanek z Gutów /trzęcie nagrody - II nie przyznano/. Ponad 30 zdjęć wyznaczono na jubileuszową wystawę Klubu Fotografików SLA.

17.6. ZG wspólnie z Powiatową Biblioteką w Karwinie ogłasza konkurs czytelniczy na okres od Festiwalu 25-lecia do MOKiP /25.6. - 15.10./.

24.6. Dyr. Gustaw Przeczek, redaktor JUTRZENKI i OGNIWA pisze w GL o wynikach konkursu literackiego ogłoszonego przez te czasopisma i stwierdza, że "przyniósł bogaty materiał, który warto przeanalizować i wyciągnąć z niego wnioski do dalszej pracy".

8.7. dyrygent orłowskiego HASŁA przesłał do ZG PZKO "dużo serdecznych pozdrowień z kursu dyrygentów polonijnych w Poznaniu. Wszyscy uczestnicy czują się świetnie i dobrze /jak dotychczas/ reprezentują nasze śpiewactwo. Są między nami dyrygenci z Nowej Zelandii, Kanady, USA i NRF..."

2.9. Ogłoszono wyniki konkursu o najlepszą grupę w pochodzie i najlepsze stoisko na Święcie Gorolskim w Jabłonkowie. Jury /Helena Janiczek, Władysław Cejnar, Gustaw Fierla, Bronisław Firla, Tadeusz Nierostek, Józef Ondrusz i Jan Pyszko/ ustaliło następującą kolejność: I - Nawsie-Jasienie i Pioseczna, II - Karpętna i Gródek, III - Mosty i Sałajka; 2 wyróżnienia po 150,- Kčs - Boconowice i Nawsie oraz 3 wyróżnienia po 100,- Kčs - Bukowiec, Łomna i Nawsie.

4. - 8.10. IV ogólniczeski przegląd amatorskich filmów dziecięcych w Ostrowie nad Odrą z udziałem uczniów naszej DSP w Cz. Cieszynie pod kierownictwem nauczyciela Tadeusza Rzymana. W GL pojawiło się obszernie sprawozdanie p.t. "Sukces czeskocieszyńskich filmowców".

5.10. ZG i Biblioteka Powiatowa w Karwinie ogłaszają tradycyjny konkurs czytelniczy dla młodzieży szkolnej w 5 kategoriach: I /kl.I-III/: Lucyna Krzemieniecka "Z przygód krasnala Hałabały"

II /kl.IV/: Maria Kownacka "Kajtkowe przygody"

III /kl.V/: Teodor Goździkiewicz "Fryckowe lato"

- IV /kl.VI-VII/: Igor Sikirycki "Pietrek z puszczy polskiej" i Maria Krüger "Klimek i Klementynka"
V /kl.VIII-IX/: Leonard Turkowski "Ziemia i niebo", Zbigniew Nienacki "Pan Samochodzik i zagadki Fromborka" i Wiesław Wernic "Człowiek z Montany".

Termin eliminacji obwodowych wyznaczono na listopad, a w terminie późniejszym odbędą się eliminacje centralne /dla kat. IV i V/.

21.10. Ogłoszenie konkursu dla młodzieży pod hasłem "Co wiesz o Koperniku" z terminem 31 maja 1973.

28.10. Okręgowe eliminacje chórów mieszanych w Příkazach k. Olomuńca /p.str. 26./.

31.10. Zamknięcie konkursu rysunkowego TL BAJKA na temat "Kosmiczna przygoda". Na konkurs 22 szkoły nadesłały 485 prac, z których jury /E.Suchanek, E.Sztabla, prof. G.Fierla, S. Kraus i W.Przeczek/ wyłoniło 50 najlepszych przeznaczonych na wystawę w salce wystaw ZG.

W październiku KTiŹS zorganizowała kurs scenografii pod kierownictwem Jana Barwida z Wojewódzkiego Domu Kultury w Opolu. Na kurs zgłosiło się 25 amatorów z Kół, udział wzięło... 10!

9.11. Ta sama komisja ogłosiła konkurs na makietę sceny. Na konkurs wpłynęło w terminie /30.11./ cztery prace, których kolejność jury pod przewodnictwem J. Barwida ustaliło następująco: 1. Anna Franek do "Antygony", 2. Wiktor Jędrzejczyk do "Lampy Aladyna", 3. Adolf Bartosz do "Hamleta" i 4. Edward Kaim.

Początek grudnia. Dwudniowe seminarium SLA w trzynieckim Domu Kultury z udziałem wykładowców z PRL. Bogusław Żurkowski /z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu/ mówił na temat "Aspekty ogólne i regionalne literatury", red. Alfred Ligocki z Katowic - "Problemy polskiej sztuki powojennej", a Ignacy Paprotny z Biura Wystaw Artystycznych w Opolu poinformował uczestników seminarium o opolskim środowisku plastycznym. Przewodniczący ZG Eugeniusz Suchanek poprowadził dyskusję o sprawach organizacyjnych i strukturalnych poszczególnych pionów SLA. W ramach seminarium przeprowadzono konkurs jednego wiersza.

W Y D A W N I C T W A P Z K O I O P Z K O

XXIV rocznik związkowego organu, miesięcznika ZWROT wychodzi od 2. numeru w powiększonej objętości /40 zamiast 32 strony/, bez podwyżki ceny. Koncepcja ogólna oraz plan tematyczny tego rocznika był przedmiotem obrad Prezydium ZG na posiedzeniu dnia 18 stycznia i zostały zaakceptowane z pewnymi poprawkami. Prezydium zaakceptowało też i poleciło do zaakceptowania przez Plenum ZG skład Rady Redakcyjnej: inż. Bronisław Firla, Stanisław Mrózek, Rudolf Ochman, Henryka Szmeja i inż. Leopold Wałoszek. Na zebraniu Prezydium ZG dnia 14.11. skład

Rady Redakcyjnej poszerzono /p.str.7./. Poważne zmiany zaszły w ciągu roku w składzie redakcji. Red. Kazimierz Kaszper złożył wypowiedzenie i na jego miejsce ZG przyjął od 1.10. tow. Halinę Kowalczyk. Nowa redaktorka /urodzona w 1946 r./ jest z zawodu nauczycielką, ukończyła studium języka polskiego i czeskiego na Fakultecie Pedagogicznym w Ostrawie i przez kilka lat pracowała w szkołach dziesięcioletnich. W czasie studiów i pracy nauczycielskiej angażowała się w pracy z dziećmi w orłowskim Kole PZKO /zespół dziecięcy BAMBOLA/ i jako konferansjerka chóru męskiego HASŁO oraz ZPiT GÓRNIK, przez kilka lat z rzędu zajmowała czołowe miejsca w konkursach recytatorskich PZKO. To były powody, dla których ZG postanowił jej zaproponować stanowisko redaktorki ZWROTU.

W III kwartale ZG wyznaczył na polecenie OK KPC specjalną komisję /inż. Józef Foltyn, Gustaw Sajdák, Rudolf Popiołek, Stanisław Mrózek, inż. Antoni Sochor, Jan Prábula i red. Jan Pszczółka/ dla przeprowadzenia oceny XXII i XXIX /nr. 1.-8./ rocznika ZWROTU: Ocena była przedmiotem dyskusji na plenarnym posiedzeniu dnia 17.10., w wyniku której postanowiono przeprowadzić zmianę na stanowisku redaktora naczelnego pisma. Dotychczasowego redaktora, Tadeusza Chrzaszczę zwolniono dla GŁOSU LUDU, wyrażając mu podziękowanie i uznanie za pracę w redakcji ZWROTU. Na jego miejsce zamianowano przewodniczącego ZG Eugeniusza Suchankę. Uchwała o zwolnieniu tow. Chrzaszczę zapadła większością głosów przy dwóch członkach przeciwnych i trzech wstrzymujących się. Przeciw nominacji tow. Suchankę głosował 1 członek Plenum, a czterech się wstrzymało. Treść miesięcznika nie wykazywała zasadniczych zmian. Rocznik zawierał następujące działy: Artykuły naukowe, polityczne, ogólne /ponad 80 pozycji i prawie tyle samo autorów/

Dialogi o literaturze /po jednym artykule w 8 numerach/

Proza /6 opowiadań, w tym dwa autorów lokalnych: Kazimierza Jaworskiego i Gustawa Przeczka/

Wiersze /53 przeważnie współczesnych poetów polskich i obcych, w tym 9 poetów zaolziańskich/

Sylwetki twórców /m.in. Brónisław Bielan, Jan Byrtus, Bronisław Firla/

Żywe teksty /5 Daniela Kadłubca i 1 Jana Szymika/

Ludowym piórem /Anna Filipek, Rudolf Macura, Tallik Franciszek, Karol Zadrozny/

We wszystkich 12 nr. znajdujemy: Nuty i noty Ostrawy /teka/, Życie Warszawy /Varsoviensis/, Aktualia przygodne /Jan Kołek/, Recenzje-Kronika-Glosy-Noty-Korespondencje /ostatnich 6-8 stron każdego numeru/

Tradycyjne szkice Alfreda Kocura "Bledną oświatą kagańce" pojawiały się co dwa miesiące. W nr. 1.-4. znajdujemy sprawozdania z niezapowiedzianych lustracji w kilkunastu świetlicach związkowych od Mostów k. Jabłonkowa po Olbrachcice, Karwinę, Datynie Dolne. Ostatnią stronę tekstu w tym roczniku zajmował

satyryczny "Zawrocik" z karykaturami kilku "Głów śląskich". Z roku na rok poprawia się szata graficzna ZWROTU.

Poza ZWROTEM ZG nie wydał w tym roku innych publikacji drukowanych czy powielanych. Nie od rzeczy będzie wspomnieć o powielanym informatorze MK w Karwinie 6 pt. KONTAKT wydawanym regularnie i zawierającym nie tylko informacje o imprezach i działalności Koła, ale również aktualne notatki o ważniejszych wydarzeniach politycznych i kulturalnych. Podobny informator próbowało też wydawać MK w Czeskim Cieszynie.

Okręgowe wydawnictwo w Ostrawie PROFIL wydało w tym roku: tradycyjny "Kalendarz Śląski", II tom "Płyniesz Olzo", "Zasznuwierzony świat" Pawła Kubisza oraz "Kuchnię śląską" Emilii Kołder. Ta ostatnia pozycja wyszła w rekordowym nakładzie /35 000 egzemplarzy/, którego większa część przeznaczona była dla PRL. Książka objętości ponad 300 stron czekała na wydanie od kilku lat /od 1966 r./ i była kilkakrotnie opracowywana na nowo - szczególnie podaje redaktor KK w marcowym numerze ZWROTU w reportażu pt. "Kotlety baranie siekane".

II tom "Płyniesz Olzo" wyszedł w nakładzie mniejszym niż tom I, chociaż ten jest już zupełnie wyczerpany.

Kolektyw pracowników Powiatowej Biblioteki w Karwinie wydał "Portrety wybitnych Czechów, Słowaków i Polaków" i część nakładu odstąpił ZG PZKO dla Koła.

MRN w Trzyniecu wydała z okazji 40-lecia miasta monografię mgr. Stanisława Zahradnika pt. "Trzyniec" /Zarys historyczny z okazji 40-lecia miasta/.

Z E S T A T Y S T Y K I Z W I ą Z K O W E J

Przypatrzmy się, jak przedstawiała się działalność związku w roku jubileuszowym w liczbach, zachowując te same kryteria, które były uwzględnione w 1971 r.

Działalność kulturalno-oświatowa

Rodzaj akcji	Liczba	Liczba uczest.	Porównanie z 1971 r.	
Wieczory świetlicowe	276	16 900	--	+ 2 711
Spotkania Klubów Młodz.	40 Kl.	30 090	+ 8	+22 850
"- "- Kobiet	32 Kl.	7 730	+14	+ 5 331
"- "- Propoz.	9 Kl.	6 184	--	- 322
Prelekcje na karty ZG	240	12 966	+32	+ 2 311
"- własne Koła	204	9 057	+119	+ 5 742
Kółka czytelnicze	4	124	+ 1	- 138
Świetl. i imprezy dla dz.	112	7 748	+ 40	- 2 001
"- w przyrodzie	58	2 641	- 4	- 1 232
Wycieczki krajoznawcze	156	7 559	+ 44	+ 2 255

Rodzaj akcji	Liczba	Liczba uczest.	Porównanie z 1971 r.	
Kółka sportowe	30	262	- 3	- 1 096
Wystawy książek	91	5 736	+ 12	+ 2 448
-"- inne /25-lecia/	61	58 790	+ 33	+53 502
Kursy	27	933	+ 22	+ 826
Akademie	166	21 897	+ 93	+16 855
Koncerty	80	10 605	+ 16	- 6 278
Bale i zabawy	108	17 612	- 5	+ 626
Festyny	87	32 558	+ 14	+ 8 932

Działalność zespołów Kół

Rodzaj zespołów	Ich liczba	Liczba prób	Liczba występów
Chóry żeńskie	10 /+2/	313 /+49/	66 /+24/
-"- męskie	10 /+3/	376 /+26/	101 /+12/
Małe zespoły wok. al.	32 /+2/	886 /-17/	236 /-33/
Instrumentalne	14 /-2/	423 /-182/	199 /-104/
Teatralne	38 /+3/		112 /+19/

Ruch członków

	Pow. Karwina	Pow. Frydek-Místek	Razem
Stan 31.12.1971	13 784	7 938	21 722
W ciągu roku: przybyło	592	511	1 103
ubyło	388	172	560
Z tego zmarłych	230	96	326
skreślonych	158	76	234
Stan 31.12.1972	13 988	8 277	22 265
Z tego: kobiet	6 951	4 021	10 972
mężczyzn	7 037	4 256	11 293

Odbiór znaczków członkowskich

W 1972 r. Koła podjęły w ZG 79 223 znaczków po 3,- Kčs i 18 856 po 1,- Kčs. Wystawiono 1 089 legitymacji członkowskich.

PZKO a KPC i inne organizacje krajowe oraz zagraniczne

W zeszłorocznym zapisie rozdział ten zatytułowano "PZKO a Partia i Front Narodowy". 50. rocznica założenia KPC i jesienne wybory do RN oraz Federalnego Zgromadzenia Narodowego zadecydowały o tym, że w działalności PZKO w 1971 r. dominowały akcje dla uczczenia tych wydarzeń i dla zapewnienia jak największego udziału PZKO jako całości w kampanii przedwybor-

czej i w wyborach.

W bieżącym roku - roku jubileuszowym - zwróćmy uwagę na wzajemne kontakty naszego związku z KPC, organizacjami wchodzącymi w skład FN, jak również organizacjami zagranicznymi tzn. przede wszystkim organizacjami w PRL. Przykładów tych kontaktów jest wystarczająco dużo w poprzednich rozdziałach, szczególnie zaś w rozdziale "Ważniejsze imprezy i akcje związkowe" /str. 13. - 28./ i byłoby zbędne znowu je tu przytaczać. Spróbujmy je jakoś usystematyzować, posegregować.

Na pierwszym miejscu umieścimy naturalnie KPC - kierowniczą siłę naszego państwa i społeczeństwa a jeśli chodzi o nas Polaków, gwarantkę naszych praw i osiągnięć. Stała współpraca, datująca się od pierwszych kroków podjętych dla założenia jednolitej polskiej organizacji kulturalno-oświatowej, znalazła w roku jubileuszowym ocenę w postaci Orderu Pracy przyznanego PZKO przez Prezydenta Republiki. ZG - zgodnie z uchwałą XI Zjazdu - kierował pracą Związku tak, aby w pełni przyczyniała się do realizacji polityki Partii w działalności Związku. Przedstawiciele Partii brali udział we wszystkich ważniejszych imprezach i to zarówno przedstawiciele KO, jak i KP w Karwinie i Frydku-Mistku. Powstające spontanicznie Komitety Miejskie PZKO /Hawierzów, Karwina, Orłowa/ są partnerami Komitetów Miejskich KPC i FN oraz MRN i trzeba stwierdzić, że partnerstwo to jest w pełni przez te organy oceniane i respektowane. Koła Miejskowe współpracują z podstawowymi organizacjami partyjnymi w miejscu swego działania. Organy partyjne, tak miejscowe, jak powiatowe i Okręgowy Komitet w Ostrawie oceniają pracę PZKO jak najbardziej pozytywnie.

ZG, jego komisje oraz sekcje i koła miejscowe kontynuowały i pogłębiały swoją współpracę ze szkołami i związanymi z nimi SRPS-ami, miejscowymi grupami SZM /Socjalistycznego Związku Młodzieży/ - szczególnie polskimi i wielu organizacjami Frontu Narodowego. Utrzymywały się i poszerzały stałe kontakty z placówkami kulturalnymi w PRL. ZG utrzymywał je z organami centralnymi /ZG ZNP, Towarzystwo Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia", ZHP, Zrzeszenie Polskich Zespołów Śpiewających i Instrumentalnych/ i wojewódzkimi /Opole, Koszalin, Rzeszów, Szczecin, Bydgoszcz/. Koła miejscowe i poszczególne zespoły /szczególnie chóry/ coraz częściej wyszukiwały analogiczne zespoły w Polsce i rozwijały systematyczną współpracę, wymianę programów. Częste też są wycieczki grupowe do Polski - do Warszawy, nad morze, do Bieszczad, Wisły, Wrocławia, Zielonej Góry, na Pojezierze Mazurskie i i. Wszystkie te imprezy i akcje obok wartości poznawczych /osiągnięcia Polski Ludowej/ mają poważne znaczenie wychowawcze: uczą uczestników proletariackiego internacjonalizmu i socjalistycznego patriotyzmu. Na każdym kroku spotykają się w Polsce z wyrazami uznania i podziwu dla osiągnięć naszej Republiki i stosunków w niej.

Z ŻYCIA I DZIAŁALNOŚCI KOŁ

Dane statystyczne na str. 32.-33. wykazują poważny wzrost liczby uczestników w imprezach i akcjach kół związkowych. Pozostaje to na pewno w związku z obchodami 25-lecia, które jest również 25-leciem większości kół miejscowych. W chronologicznym wykazie na str. 16 czytamy, że już w kwietniu "przedstawienia zespołów amatorskich, przedstawienia szkolne i rewie, spotkania klubowe, wieczory estradowe i inne imprezy poświęcone były 25. rocznicy założenia związku...".

Główne nasilenie lokalnych imprez jubileuszowych z okazji 25. rocznicy założenia koła przypada na IV kwartał. Oto ich wykaz, który podaje ZWROT w ostatnich numerach bieżącego roku i pierwszych numerach 1973 r.

W październiku odbyły się imprezy jubileuszowe dnia:

- 8.10. w Lesznej Dolnej
- 14.10. w Nowym Boguminie i Łakach
- 15.10. w Trzyńcu-Osówkach
- 21.10. w Karwinie 6 i Orłowej 4
- 22.10. w Ropicy, Karwinie 2-Nowym Jorku, Mistrzowicach /wspólnie z Mostami/, Markłowicach, Pudłowie, Skrzeczoniu i Stanisławowicach
- 24.10. w Oldrzychowicach
- 27.10. w Trzyńcu 6-Osiedlu
- 29.10. w Boconowicach, Jabłonkowie-Łasieniu, Śmiłowicach i Żukowie Dolnym.

W listopadzie:

- 2.11. w Hawierzowie-Centrum i Suchej Średniej
- 4.11. w Dąbrowej
- 5.11. w Nawsiu
- 10.11. w Mostach k. Jabł.
- 11.11. w Suchej Górnej i Cierlicku-Centrum
- 12.11. w Ligotce Kameralnej, Sibiby, Zabłociu, Wędryni, Hawierzowie III, Karwinie 2-Solcy, Karwinie 2-Sowińcu,
- 17.11. w Karwinie 5-Starym Mieście, i Trzyńcu-Podlesiu
- 18.11. w Karwinie 1-Mieście, Lutyni Dolnej, Olbrachcicach, Trzyńcu 3-Kanadzie, Żukowie Górnym i Jabłonkowie
- 19.11. w Gutach, Tyrze, Rychwałdzie i Piotrowicach
- 25.11. w Pietwałdzie2
- 26.11. w Starym Boguminie, Bukowcu, Orłowej 2-Łasach, Nydku-Głuchowej, Milikowie, Karpętnej, Szumbarku, Błędowicach, Karwinie 4-Raju, Boguminie-Szonychlu, Orłowej 3-Porębie, Karwinie 3-Dąrkowie, Trzyńcu 6-Wsi i Kojkowicach.

A w grudniu:

- 2.12. w Bystrzycy i Stonawie
- 3.12. w Czeskim Cieszynie, Datyniach Dolnych, Grodziszczu, Gnojniku, Trzyńcu 1 i Żywocicach
- 9.12. w Orłowej 1
- 10.12. w Gródku, Nieborach i Wędryni-Zaolziu
- 30.12. w Karwinie 2-Granicach, Nydku i Wierzniowicach.

Przedstawiciele ZG wydelegowani na imprezy jubileuszowe zgodnie stwierdzają staranne i odpowiedzialne ich przygotowanie tak pod względem organizacyjnym, jak i programowym. Koła bez zespołów zwracały się o pomoc do ZG lub sąsiednich kół. Stąd wszystkie zespoły ZG i poszczególnych kół /SIBICA, GOROL, REMINI, PARAFRAZA, MELODIA, GAMA, wszystkie chóry, zespoły recytacyjne i teatralne/ były w pełni zaangażowane. Rok jubileuszowy ponownie wykazał naszą PZKO-wską solidarność i ofiarność. Treść prawie wszystkich wystąpień potwierdziła celowość i owocność wysiłków licznej rzeszy członków i aktywistów związkowych. Nie zmarnowaliśmy czasu: PZKO wniosło poważny wkład do wychowania społeczeństwa.

J U B I L E U S Z E, O D Z N A C Z E N I A,

Z G O N Y

Galerię tegorocznych jubilatów otwiera L U D W I K C I E N C I A A urodzony 10 stycznia 1922 r. w Lesznej. Znany na całym naszym terenie z licznych wystąpień jako Maciej - niezrównany gawędziarz. Przy tym członek Prezydium ZG PZKO, przewodniczący Komisji Życia Towarzyskiego i aktywista MK w Lesznej.

Oprócz Ludwika Cienciały abrahamowiny obchodzili w tym roku: 20.1. - redaktor naczelny ZWROTU, Tadeusz C H R Z A S Z C Z. Urodzony w Stonawie, w rodzinie robotnika koksowni w Łazach po ukończeniu szkoły wydziałowej w Czeskim Cieszynie wstąpił do szkoły handlowej w Cieszynie w Polsce. Z powodu wybuchu II wojny światowej szkoły tej nie ukończył, a wojnę przetrwał na przymusowych robotach w miejscu i w Niemczech. Po wojnie rozpoczął pracę jako robotnik w koksowni w Łazach. Angażował się w Związkach Zawodowych /ROH/, a na terenie Łak włączył się do pracy w MK PZKO. Dał się poznać jako zdolny recytator i amator teatralny. Równocześnie kontynuuje pracę w Związkach Zawodowych, absolwuje szereg szkoleń politycznych i w 1955 r. zostaje przyjęty do KPC. W uznaniu wieloletniej pracy w Plenum i Prezydium ZG PZKO powierzono mu w 1967 r. funkcję sekretarza ZG. W trzy lata później w 1970 r. obejmuje stanowisko redaktora naczelnego - sekretarzem zostaje Henryk Szmeja.

7.10. osiągnął 50. rok życia Jan M A T U L A, profesor Średniej Szkoły Ekonomicznej w Czeskim Cieszynie, aktywista MK w Żukowie Dolnym i Czeskim Cieszynie, występujący przez pewien czas jako konferansjer ZPiT OLZA.

18.10. MK PZKO w Olbrachcicach uczciło abrahamowiny swego dyrygenta chóru mieszanego Władysława M O L E N D Y, który od swego 28. roku życia czyli przez pełnych 22 lat /z przymusową przerwą wojenną/ bezinteresownie prowadzi chór.

22.10. cały nasz teren dołączał się w duchu do życzeń składanych Wandzie Ł Y S E K na uroczystym przedstawieniu "Pana Jowialskiego", w którym Jubilatka grała rolę Szambelanowej.

Wanda Łysek obchodziła w tym dniu podwójny jubileusz: 50. rocznicę swoich urodzin i 20. rocznicę pracy aktorskiej w Scenie Polskiej. Należała do pierwszych aktorów tej Sceny przy jej zakładaniu w 1952 r., a przeszła tam z redakcji GŁOSU LUDU, w której przedtem pracowała.

Z aktywistów, którzy w tym roku obchodzili 60. rocznicę urodzin, w ZWROCIE lub GŁOSIE LUDU znajdujemy dłuższe lub krótsze notki i noty niżej podanych.

12.2. JUDr Józef Przeczek ze Szumbar~~ku~~. Należał do najaktywniejszych działaczy w okresie organizowania kół miejscowych w obwodzie błędowskim. Był organizatorem Sekcji Prawnej przy ZG PZKO, dotąd prowadzi chór mieszany szumbarskiego MK PZKO.

1.4. obchodził ten jubileusz JUDr Wilhelm Godula z Suchej Górnej, który należy stale do bardzo aktywnych społeczników nie tylko w naszym PZKO, ale także SPB-ZBA i spółdzielni "Dom Polski" w Ostrawie. Jako członek i przewodniczący Komisji Rewizyjnej ZG i doświadczony prawnik służy związkowi cennymi radami w kwestiach prawnych.

9.6. ukończył 60. rok życia obecny kronikarz związku. Jego życiorys znajduje się na wstępie zapisu za 1971 r.

19.6. obchodził ten jubileusz mgr Antoni Zahraj, który jako dyrektor czeskocieszyńskiego Gimnazjum żywo interesował się pracą związku i w miarę swych sił współpracował z ZG.

3.8.1912 urodził się w Orłowej Władysław Pasz, jeden z najstarszych członków SLA, wieloletni członek ZG PZKO, nauczyciel z zawodu, który zaocznie ukończył wyższe studia pedagogiczne w Ołomuńcu, a w Warszawie uzyskał stopień magistra. Ze stanowiska dyrektora DSP w Lutyni Dolnej przeszedł na stanowisko w nowozałożonej Powiatowej Poradni Pedagogicznej w Karwinie.

26.8. na stanowisku pracownika hutniczego Domu Kultury w Trzyncu obchodził sześćdziesiątkę Jan Szurman, były wiceprzewodniczący ZG i redaktor naczelny GŁOSU LUDU.

Kierownik techniczny TL BAJKA Emil Mrózek po 25-letniej pracy w PZKO na różnych stanowiskach przeszedł na zasłużony odpoczynek emerytalny osiągnąwszy 60. rok życia.

70. rocznicę urodzin obchodzili w tym roku m.in.:

12.3. Karol POLAK, urodzony w Suchej Średniej, który po ukończeniu orłowskiego gimnazjum poświęcił się pracy nauczycielskiej. Przed wojną uczył w szkołach "Macierzy", najdłużej w Porębie /1928-1939/. Po wojnie uczył w Czeskim Cieszynie, skąd przeszedł na stanowisko pracownika Okręgowego Instytutu Pedagogicznego /KPÚ/ w Ostrawie. Ukończył zaocznie wyższe studia nauczycielskie. W PZKO zasłużył się przede wszystkim jako organizator pierwszego na naszym terenie Klubu Propozycji, który dzięki jego wytrwałości i energii systematycznie i stale się schodzi. Za przykładem Czeskiego Cieszyna poszło kilka dalszych kół, ale w żadnym praca klubowa nie jest tak

systematyczna jak tutaj. W przeddzień urodzin jubilata GŁOS LUDU zamieścił o nim dłuższą notatkę dr. Józefa Macury pt. "Działanie sensem życia".

20.5. święcił swoją siedemdziesiątkę członek Aktywu Kronikarskiego ZG, Paweł LABOJ. Do aktywu został powołany jako wypróbowany aktywista MK w Trzyńcu-Lesznej i wieloletni członek ZG. Był kierownikiem szkoły w Lesznej.

26.8. obchodził 85. rocznicę urodzin dr František KRÁL z Ostrawy, założyciel i 1. przewodniczący Klubu Czesko-Polskiego z 1929 r. i powojennego Towarzystwa Czesko-Polskiej Przyjaźni w Ostrawie.

ZG nie posiada wykazu swoich członków, którym przyznano wyróżnienia i odznaczenia w miejscu ich pracy, choć członków takich nie jest mało. Nie lubią się tym chwalić, jeżeli się o nich pisze, to z reguły nie podaje się narodowości. W tym roku przetrzymał honorowy tytuł "Wzorowy Nauczyciel" Alojzy Maroszczyk, dyrektor DSP w Rychwałdzie i sekretarz MK PZKO od jego założenia. Taki sam tytuł otrzymał powiatowy inspektor szkolny we Frýdku-Místku, który jednak nie jest członkiem PZKO.

Spośród 326 zmarłych członków /p.str.33./ wymienimy przynajmniej tych, którzy wyróżniali się za życia swoją aktywnością.

Władysław PALOWSKI urodzony w Karwinie 13.4.1913 zmarł 1.2. 1972 po przewlekłej chorobie, która zmusiła go do przedwczesnego wycofania się z pracy społecznej. Od lat studenckich brał żywy udział w pracy Związku Akademików "Jedność", PKS "Polonia" w Karwinie, chórów. Po II wojnie światowej należał do czołowych aktywistów PKS "Polonia", SMP, a po jego fuzji z CZM przeszedł do PZKO. Towarzyski, utalentowany plastyk i grafik, politycznie uświadomiony i posiadający dar argumentacji odegrał w latach swojego członkostwa w ZG /1955-1968/ poważną rolę. Jego choroba i śmierć były dla związku poważną stratą.

8.2. zmarł w Czeskim Cieszynie Jerzy WALEK, emerytowany dyrektor szkoły, założyciel i 1. przewodniczący Koła Nauczycieli Emerytów przy ZG PZKO. Zmarł w 80. roku życia, żegnany przez liczne grono kolegów i byłych wychowanków.

18.4. zmarł w Trzyńcu w 57. r. życia nauczyciel, utalentowany i ofiarny dyrygent chórów Macierzy przed wojną i PZKO po niej oraz chórów szkolnych w Bystrzycy a od 1950 r. w Trzyńcu-Lyżbicach. Był jednym z absolwentów polskich paralelek Seminarium Nauczycielskiego w Śląskiej Ostrawie /maturzysta z 1935 r./.

14.9. zmarł nagle na atak serca w czasie wycieczki aktywistów do Warszawy wieloletni, ofiarny pracownik społeczny Franciszek SZAROWSKI. Pracę społeczną rozpoczął w latach dwudziestych w Orłowej a po II wojnie kontynuował ją w Łazach /wieloletni przewodniczący MK PZKO/ i Czeskim Cieszynie /ak-

tywista MK, gospodarz Klubu PZKO na ulicy Bożka/.

Z A K O Ń C Z E N I E

Fakty podane w tym zapisie świadczą, że jubileuszowy rok 1972 był rokiem intensywnej i owocnej działalności związkowej, która przyniosła związkowi ocenę jego 25-letniej działalności w postaci Orderu Pracy, przyznanego przez prezydenta republiki. Był rokiem pracowitym, jak zaznacza w tytule swego artykułu w GL z dnia 28.10. Henryka Szmeja, która kończy ten artykuł trafnym stwierdzeniem: "... Aby odkryć w całości dorobek tego roku, trzeba by odbyć długą wędrówkę do wszystkich kół, zapoznać się z pracą ludzi małych, niepozornych, a sercem oddanych Związkowi. Oni bowiem tworzą jego trzon, im przede wszystkim należy się w roku jubileuszowym podziękowanie."